

വിഷയവിവരം

വിഷയം	ഭാഗം
1. ചെങ്കോൽ	1
2. പൂരം	5
3. പെരുരുഷം	7
4. വായനശാലയിൽ	13
5. സാഹിത്യപരിഷത്തു്	15
6. നക്ഷത്രങ്ങൾ	18
7. വിശ്രമിക്കാം	20
8. ആട്ടം	23
9. ഞാൻ	25
10. മഴ കണ്ട കുട്ടി	27
11. ഏന്റെ ഒട്ടു	29
12. ഒരു നാടകം	31
13. വിശ്വകാവ്യം	34
14. കൃതകൃത്യൻ	36
15. അഗ്നിഹോത്രി	39
16. കൈമാറ്റം	41
17. മണികണ്ഠനാലിനോട്ട്	44
18. ഒരു നരബലി	46
19. തങ്കത്തിന്റെ അതിഥി	52
20. തമ്പുരാന്റെ തിരുനാൾ	54
21. ഇഴശ്ശരണങ്ങളു്	56

ഹർഷാഞ്ജലി.

എ. ചെങ്കോൽ.

ബുദ്ധിതൻ ചിറകിൽച്ചേന്നുയന്നാലെത്രത്തോളം
മെത്തുമെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നാത്മാവിനോളവും
ഇത്തിരി മേല്പോട്ടേയ്ക്കു നോക്കിയനേരം മുട്ട
കുത്തി ഞാൻ. കണ്ണീരോടെൻ കൈരണ്ടും മലർത്തിപ്പോയ്

അന്ത്യയാത്രയിലും തൻപ്രാതകുടയെത്തേ-
ച്ചെന്തിരുനിണംചേർന്നു ഹൃത്തൊടൊത്തത്മിച്ചവൻ,
വെള്ളത്തെ വീഞ്ഞായ്ക്കാട്ടും നിത്യചൈതന്യത്തിര-
ത്തള്ളലിൽ മനുഷ്യന്റെ മാലിന്യം കഴുകിയോൻ,

മാമലമുകളിലും കടലോരത്തും ദിവ്യ-
പ്രേമകാശമുതി മാറൊലിക്കൊള്ളിച്ചവൻ,
അടുമേച്ചുകോൽകൊണ്ടെൻ തമ്പുരാനാകാശത്തി-
ലോട്ടന്ന താരങ്ങളെമേച്ചുകൊണ്ടതാ നില്പു.

വെല്ലുകുറ്റിദന്റെ കാലിക്കോലൊക്കാലത്തും
വെല്ലുകാ സപാരാട്ടിന്റെ ചെങ്കോലേതുപദേശത്തും!

ഹഷാഞ്ജലിയുടെ നാമകരണം സുലോചന, അനിയമൻ, മാല തീമാധവം, ഉത്തരരാമപരിതം, ആശ്വത്ഥ്യധ്വഡാമണി എന്നിങ്ങനെ നായികയേയോ, നായകനേയോ, രണ്ടുപേരേയുമോ, കഥാവസ്തുവേയോ, അതിന്റെ മർദ്ദഭാഗത്തേയോ, രസത്തേയോ മറ്റൊരാൾ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടല്ല. കഥാകഥനത്തിന്നു പ്രാധാന്യമുള്ള കൃതികളിലേ അത്തരം നാമകരണം ഉചിതമായിരിക്കുകയുള്ളൂ. ആത്മീയമായ ഭാവബന്ധത്തെ സാമാന്യമായി പ്രോതിഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഹഷാഞ്ജലിയുടെ നില. കാവ്യാരംഭത്തിലെ ആശിർവാദ് ക്രിയാവസ്തു നിർദ്ദേശാദിപദങ്ങളുടനീളം ഇത്തരം കൃതികളിൽ സ്മരിക്കേണ്ടതില്ല.

നവീനപ്രസ്ഥാനം. “ഇതേവരെപ്പാഞ്ഞതിൽനിന്നു വെളിപ്പെട്ട നവീന കവിതാധർമ്മങ്ങളോടു മുക്കാലും വെള്ളിത്തോണിയിൽക്കൊണ്ടും വിദ്യാത്മികളുടെ ഉപയോഗത്തിനായി അവയെ ഇവിടെ സമാഹരിക്കുന്നു.

1. ഹാമ്യം.

- (a) കാവ്യത്തിന്റെ ഹൃദയം.
- (b) ദ്രാവിഡവും ഗാനാത്മകങ്ങളുമായ ഹൃദയസ്സകൾ.
- (c) ലളിതവും കോമളവുമായ ഭാഷ.
- (d) അഭേദാത്മത്തിൽ സംബന്ധികാപ്രയോഗം.

2. ആഭ്യന്തരം.

- (a) കവികർമ്മത്തിനർത്ഥമായ വസ്തു.
- (b) അധികരണനിയമയുക്താഭിധാനം കവിനിഷ്ഠതപം പ്രധാനമായ പ്രതിപാദനരീതി,
- (c) അർച്ചാചീനന്മാരുടെ ശബ്ദാത്മകഭാവങ്ങളേക്കാൾ ലക്ഷണികവും വ്യംഗ്യവുമായ പ്രയോഗങ്ങളിൽ കവിതയുടെ അഭിനിവേശം.

ഏകദേശം ഈ തോതിൽ അപഗ്രഥിച്ചാൽ നവീന കവിതാസമ്പ്രദായത്തിന്റേയും വിശേഷിച്ചു വെള്ളിത്തോണിയിലെ കവിതകളുടേയും ഖണ്ഡിതരസപഭാവങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു.” എന്നു ശ്രീമാൻ ജോസഫ് മുണ്ടശ്ശേരി വെള്ളിത്തോണിയുടെ നോട്ടിലെ അതാരികയിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ഫഷാഞ്ചലിലെ നോട്ടിൽ “വെള്ളിത്തോണിയിലെ” എന്ന പദം “ഫഷാഞ്ചലി” എന്നു മാറ്റുക മാത്രമേ ആവശ്യമായിരിക്കുന്നുള്ളൂ. നവീനപ്രസ്ഥാനം, ടാഗോർ പ്രസ്ഥാനം എന്നൊക്കെപ്പറഞ്ഞുവരാറുള്ളത് ഏതാണ്ടിങ്ങിനെയുള്ള കവിതാപ്രസ്ഥാനത്തിന്നു തന്നെയാണ്. ആശാന്റെ കൃതികളും വള്ളത്തോളിന്റെ സാഹിത്യമഞ്ജരികൾ തുടങ്ങിയ കൃതികളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നവയാണ്.

ഗീതകൾ: ഇംഗ്ലീഷിലെ സോണാടുകളുടെ പ്രാസാദിനിയമങ്ങളൊന്നും കൈക്കൊള്ളാതെ പതിനാലു വരികൾ എന്ന നിയമം സ്വീകരിച്ച് ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷയത്തെ കേക തുടങ്ങിയ ദ്രാവിഡ വൃത്തങ്ങളിൽ വിശദവും പൂർണ്ണവുമായ മട്ടിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു കവനപ്രസ്ഥാനം ഇയിടെത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ സ്വരൂപത്തെപ്പറ്റിപ്പലർക്കും പല മതഭേദങ്ങളുമുണ്ട്. ഇരുപതു വരിയായാലേ മതിയായു എന്നു വെണ്ണിക്കുളത്തിനും മറ്റും അഭിപ്രായമുള്ളതായി അറിവുണ്ട്. വൃത്തം ഇന്നതായിരിക്കണം എന്നു തീരുമാനപ്പെട്ടിട്ടില്ല. കെ. കെ. രാജാവിന്റെ ആധുനികകൃതികളിൽ മിക്കതും കേകാവൃത്തത്തിലെഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഗീതകങ്ങളാണ്. ഗീതകത്തിൽ കേകയുടെ സ്ഥാനം ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നു പറയാമെന്നു തോന്നുന്നു.

ഈശ്വരസ്വരൂപം ആലോചനകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതല്ല. അതറിയണമെങ്കിൽ അനുഭവംതന്നെ വേണം. ഇതാണ് ചെങ്കോലിലെ പ്രമേയം; ദൈവത്തിന്റെ നിയമകൾക്കുതീർത്തുവെപ്പാടാവാൻ ഉണ്ടാകുന്ന കവി അതിന്റെ സർവ്വോപരിയായ വിഷയം പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു വിഷയത്തെ ഉപസംഹരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ബുദ്ധിതൻ ചിറക് = ബുദ്ധിയുടെ ചിറകു. (ബുദ്ധിയിൽ പക്ഷി
തപം ആരോപിച്ചിരിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയെ സ്വച്ഛത്തിന്റെ പടിക്കകത്തു ക
ടക്കുവാൻ സാധിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നില്ലെന്നു ആദ്യത്തെ രണ്ടുവരിയു
ടെ സാരം.

ഇത്തിരിമേല്പോട്ടെത്തു നോക്കിയനേരം = നക്ഷത്രപുണ്ണമായ ആ
കാശത്തെയൊന്നു നോക്കിപ്പോൾ. മുട്ടകത്തി.....മലത്തിപ്പോൾ =
ഈശ്വരന്റെ ശക്തിയിനിന്നു മുട്ടകത്തി പ്രാർത്ഥിച്ചു. അന്ത്യയാത്ര =
മരണം. ഘാതകർ = കൊല്ലുന്നവർ. ചെന്തരുനിന്നും = ചുവന്ന തിരു
രക്തം. ക്രിസ്തുദേവൻ തന്നെ കൊല്ലുവാൻ വന്നവർക്കു മാപ്പുകൊ
ടുക്കുവാൻ ദൈവത്തോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു എന്നു പ്രസിദ്ധം. മാലിന്യം =
കറ. (കാനായിലെ കല്യാണത്തിൽ മാതാവിന്റെ അപേക്ഷപ്രക
രം പച്ചവെള്ളം വീഞ്ഞാക്കിയവനാണ് ക്രിസ്തുദേവൻ.) ജലത്തിൽ
മനുഷ്യനെ ലഹരിപിടിപ്പിക്കത്തക്കവിധം ഈശ്വരമൈതന്യം വ്യ
ക്തമായുണ്ട് എന്നും ഈ ദർശനം മനുഷ്യനെ മുക്തനാക്കുമെന്നും ഒരു
പക്ഷക്കാർ ഔദ്യോഗിക്കും. മാമലമുക്കളിലും കടലാരുത്തും—ഈ പ്ര
ദേശങ്ങൾ ശിക്ഷശിക്ഷയ്ക്കു കൈക്കൊണ്ട പ്രദേശങ്ങളായിരുന്നു. (പച്ച
തപസംഗം മുതലായതിനെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.) ദിവ്യപ്രേമകരായ
ഉമുതിപ്രേമത്തിന്റെ ദിവ്യമായ കരളും വിളിച്ചുകൊണ്ട്. (മേല
സംഗങ്ങളാണ് ഈ കരളുവിളികൾ.) ആദ്യോച്ചകൽ = മനുഷ്യന്റെ
വേണ്ടവിധം നടത്തുവാൻ ഉപയോഗിച്ചുമുത്തമായ നിയമാകശക്തി.
താരങ്ങളെ = നക്ഷത്രങ്ങളെ (ആടുകയോടു സംഗ്രഹം താരങ്ങൾക്കു
വ്യംഗ്യമായിത്തീർന്നു.) എന്നാലത്തും = എന്നും. സ്വാരാട്ട് = സ്വച്ഛ
ക്രവത്തി. ഉൾദേശത്തും = മനസ്സിലും (ഉൾനാട്ടിലും എന്നും.)

൨. പൂരം.

താളവും കാലങ്ങളും മാറിക്കൊണ്ടൊരു മഹാ-
മേളമുണ്ടിരുന്നു ദിക്കെട്ടും പൊട്ടും മട്ടിൽ
നിയമപ്പെൽച്ചങ്ങല പൊട്ടിച്ചു പലപാടും
ഭയഭം തമോഗജം പായുന്നു കൂടക്കൂടെ
പിൽപ്പറഞ്ഞുനിന്നുള്ള തള്ളേറ്റു നിലംപതി-
ച്ചിപ്പുരപ്പറമ്പിലോ വന്നവർക്കുവസാനം!

എത്ര താരകൾ പൊട്ടി വീണുപോയ് വിഹായസ്സി-
ലെത്ര പൊൻകിരീടങ്ങൾ തിരക്കിൽത്തകൻപോയ്
ഐശ്വര്യത്തിന്റെ യന്ത്രമുഴിഞ്ഞാലാടിത്തല്ലോ-
ന്നാശ്വസിച്ച്നിന്നൊക്കുമതിൽനിന്നിറങ്ങണം
ശീമമദ്യംകിട്ടുമോ? കിട്ടിയാൽ കുടിക്കും ഞാ-
നീമഹാബഹുളത്തിൽ സുഖത്തിന്നതേപറരൂ.

“എവിടെപ്പോയിട്ടെ”ന്നു ചോദിച്ചാൽപ്പറയുമോ
കവിളും തുടഞ്ഞത്തും പ്രാചിയും പ്രതീചിയും?

വിഷയമുരുക്കം:—പ്രപഞ്ചം ഒരു പൂരസ്ഥലമാണ്. അ-
തിൽ മേളം മുതലായതെല്ലാമുണ്ട്. ആനയോട്ടം തുടങ്ങിയ ആചത്തു
കളുള്ള ഈ പൂരത്തിൽ അല്പം സുഖം കിട്ടണമെങ്കിൽ ശീമമദ്യം സേ-
വിക്കതന്നെ വേണം. ആത്മജ്ഞാനമാകുന്ന അമൃതം പാനംചെയ്താലേ
സമാശ്വാസമുള്ളൂ എന്നു സാരം.

ദിനത്വം:—താളം=വയസ് മുതലായ താളം. കാലം=പതി
കാലം മുതലായ കാലം. (മേളം കൊട്ടിയാൽ താളവും കാലവും ഉ
ണ്ടല്ലോ. താളത്തിന്നു രൂപസ്ഥ എന്നും കാലത്തിന്നു വർഷാദികാലഭേ
ടം എന്നും രൂപബലപക്ഷത്തിലത്വം.

നിയമപ്പാൽ.....കൂട്ടക്കൂടെ—മുൻപറഞ്ഞ പ്രകൃതിവ്യവസ്ഥ
കൂടാതെ മനുഷ്യസൃഷ്ടമായ ചില സദാചാരനിയമമുണ്ട്. ആ നിയമ
മാണിവിടെ തമോഗുണമെന്ന ഗജത്തിന്റെ ചങ്ങലയാക്കി രൂപ
ണം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

പിക്ലപ്പത്തു.....വസനം—പിന്നിൽനിന്നുള്ള തള്ളുചേരുക വീ
ണമരിക്കയല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. ഭൂതകാലത്തിന്റെ
തള്ളുചേരുക മരിക്കുന്നവർക്കു അഭയസ്ഥാനമില്ലെങ്കിൽ കഷ്ടതാന.

എത്ര.....തകന്നുപാൽ—ആകാശവും പുറപ്പറമ്പുതന്നെ. അ
വിടെ നക്ഷത്രങ്ങൾ അനവധി നശിച്ചു. അതുപോലെ തിളങ്ങിക്കൊ
ണ്ടിരുന്ന രാജകീരീടങ്ങൾ ഭൂമിയിലും അനവധി തെറിച്ചുപോയി
രിക്കുന്നു. ഐശ്വര്യത്തിന്റെ യന്ത്രമുഴിഞ്ഞാൽ=ഐശ്വര്യമെന്ന യ
ന്ത്രമുഴിഞ്ഞാൽ. ശീമമദ്യം=ശീമയിൽനിന്നു വരുന്ന മദ്യം. അസംധാര
ണമായ ആനന്ദലഹരിയുണ്ടാക്കുന്ന മുക്തി.

എവിടെ.....പ്രതീചിയും—കിഴക്കുഭാഗത്തും പടിഞ്ഞാറുഭാ
ഗത്തും ഈ മദ്യപാനം ചെയ്യുവരാറുണ്ട്. അവരോടു് എവിടെപ്പോയി
വരുന്നു എന്നു ചോദിച്ചാൽ നേര പറയുമോ?

ന. പൗരന്മാർ.

1. മഹാവിശാലം ധരണീവിഭാഗം -
മാകാശമുണ്ടായതിലും വിശാലം
ഈ രണ്ടിലും മന്ത്രുന സഞ്ചരിക്കാ-
മിഷ്ടപ്പടിക്കത്ര തെളിഞ്ഞുകാലം
2. നാട്ടിൻപുറക്കാരനാ കാമ്യമിന്നു
പുരസ്ഥനിൽച്ചേർന്നവരാല്പ്രഭാവം
നാളെപ്പൊഴിക്കാം പുരവാസിയിൽ
ണ്ടാകാശപൗരൻ പരിമാസമാസം.
3. അനേകമാകാശവിമാനമൊന്നി-
ച്ചിണക്കി നാളെത്തന്നെ നവീനലോകം
വിണ്ണുറവാൻ താവളമെത്രയെത്ര
നിമ്മിക്കയില്ലാക്കുറിയാമതെല്ലാം?
4. മുകിൽപ്പുതപ്പിനിടയിൽത്തുളുമ്പ-
മാകാശലക്ഷ്മീകമനീയമാസം
ക്ഷണപ്രഭാഭീഷ്ടി പുരപ്രതോജി-
പ്രഭീപമായ് നീണ്ടെരിയുന്നു രാവീൽ.

5. പുരാഗ്രഹമുക്തേ പുഷ്പസാക്ഷാൽ
ഗംഗയ്ക്കു മേൽപ്പോട്ടൊഴുകേണ്ടിവന്നു,
സന്തപ്തബാഷ്പത്തൊട്ടു മാനുഷന്റെ
യന്ത്രത്തിലായ്ജീവനവും നശിപ്പു.
6. ഹിമാലയത്തിൻ തലയിൽച്ചവിട്ടി-
ക്കുളഗ്രഹം നോക്കിയ പൗരുഷത്തെ
പേടിച്ചു സർവ്വവ്യമേകി നിത്യം
വിറച്ചുനിലുക്കു മഹാസമുദ്രം.
7. പ്രാവഞ്ചികളായ കുറിച്ചുകാട്ടാൻ
കവീശപരക്കും കഴിയാതിരിക്കേ,
കരൊറ യന്ത്രം മതി പൗരുഷത്തി-
നീവിശ്വസൗന്ദര്യമുദാഹരിപ്പാൻ.
8. ധനാധ്യനെക്കേറുമൊരൊറയാനം
ദരിദ്രനുകോട്ടു വലിച്ചുപായും
അഗ്നിക്കതേജോലി; കുറച്ചു മാറ-
മെണ്ണത്തിൽ, വണ്ണത്തിലുമത്രമാത്രം.
9. യന്ത്രക്കുഴൽപ്പൂപ്പൊലി ദുർബലതപം
കുറിഞ്ഞു ധൂമക്കൊടിയോടുകൂടി
മാനന്തു പൊങ്ങുന്നു മഹാവിചിത്ര-
മിപ്പൗരുഷത്തിന്റെ വിഭൂതിമതപം.

10. ചരാചരാലിംഗനധന്യമായ
പരാപരപ്രേമഭജത്തൊടിപ്പോൾ
ഹാൽപ്പടക്കപ്പൽ പിടിച്ചുനിൽക്കാൻ
കുലിച്ചുവത്രേ മനുജപ്രതാപം.
11. അനേകദീപങ്ങൾ തെളിഞ്ഞുമിന്നു-
മാകാശപുണ്യക്ഷിതിയിൽ പ്രകാശം
പ്രസ്പഷ്ടദൈവാകൃതി പൂണ്ടുകാണൂ
പ്രഹർഷമൗനത്തൊടു പെരുരക്ഷത്തെ.
12. പ്രത്യക്ഷദാസൻ പകലോൻ നടപ്പു
പാറാവുകാരൻ സമയം വിടാതെ
വിയർത്തു വീശുന്നു സമീരനഗ്നി
വിശുദ്ധി ചേർക്കുന്നു ഭയത്തൊടെങ്ങും.
13. വീചികരത്താൽപ്പാകൊട്ടി നില്ക്കും
ഗംഭീരചാരാശി നിരന്തരായം
ഇരമ്പലാൽദൈവികശാസനത്തി-
ന്നലംഘനീയതമുരയ്ക്കുയല്ലീ?
14. നിരവധി വിധമാകും ഹിംസ-
കൊണ്ടു രചിച്ചോ-
രരുമതകമഹിംസാമാലു-
മാപാദിലഗ്നം

പരമരചിയിൽമിന്നും ദൈവ-
മേ! നിന്റെ പാദം
വെരിയ പുരുഷകാരം വെൽക
പുണ്യപ്രചാരം!!

ആധുനികപരിഷ്കാരം പൗരജ്ഞാനിന്റെ പശ്ചാത്തലം. വാസ്തവത്തിൽ ഈ പുരുഷകാരവും ദൈവവും ഒന്നുതന്നെ. പ്രകൃതിയുടെ ശക്തിയിൽനിന്നു മനുഷ്യന്റെ ബുദ്ധിയെ വ്യാപരിപ്പിക്കുന്ന ശക്തിയെ ചേർതിരിച്ചു നിൽക്കുന്നത് ഭരതവക അബദ്ധമാണ്. ഈ അബദ്ധത്തിൽനിന്നാണ് പുരുഷകാരം എന്നൊരു പേരുതന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നത്. പ്രകൃതിവ്യാപാരത്തെ മൊത്തമായെടുക്കുമ്പോൾ ഹിംസാദികളൊന്നുമില്ല—ഇതാണ് സിദ്ധാന്തം. പൗരജ്ഞാനിന്റെ ഒരു സ്വരൂപം വണ്ണിച്ചു പൗരജ്ഞാനത്തെ ദൈവരൂപത്തിൽ കാണിക്കുകയാണ് കവി ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

1. മഹാവിശാലം=വളരെ വിസ്താരമുള്ളത്. ധരണീവിഭാഗം=ഭൂഭാഗം.
2. കാമ്യം=കാമിക്കപ്പെടത്തക്കത്. പരസ്ഥൻ=പട്ടണവാസി. പരാജ്യഭാവം=ശ്രേഷ്ഠത. പാരാസി=പട്ടണവാസി. ആകാശപെരൻ=ആകാശത്തു താമസമാക്കുന്ന പാരാസി. (ഈ ഭാഗം അടുത്ത പദ്യംകൊണ്ടു വ്യക്തമാകുന്നു.)
3. നവീനലോകം=ഇന്നത്തെ ആളുകൾ. വിണ്ണോടവൻ താവളം=സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോകുന്നവർക്കു വിശ്രമിക്കുവാനുള്ള സ്ഥലം.
4. മുകിൽപ്പുതപ്പ്=മേഘമാകുന്ന പുതപ്പ്. ആകാശലക്ഷ്മീകരനീയഹംസം=ആകാശലക്ഷ്മിയുടെ മനോഹരമായ പുഞ്ചിരി. ക്ഷണപ്രഭാഭീപ്തി=മിന്നലിന്റെ ശോഭ. പുരപ്രതാളീപ്രദീപം=പട്ടണനിരത്തിലെ വിളക്കു. നീണ്ടെറിയുന്നു=വളരെ നേരം കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

5. പുരാഗ്രന്ഥങ്ങൾ = വലിയ പട്ടണത്തിലുള്ള മാളികയിലെ പൈപ്പ്. സാക്ഷാൽ ഗംഗ = പരിശുദ്ധയായ മരംകിനി. സന്തപ്തം = ചുട്ട നീരാവി, മുട്ട കണ്ണീർ, ജീവനം = ജലം, ജീവിച്ചിരിക്കൽ.
6. ഹിമാലയത്തിൽ തലയിൽച്ചവിട്ടി - ഹിമവാന്റെ മുകളിലേയ്ക്കു കയറുന്നതിൽ പാശ്ചാത്യരുടെ പ്രയത്നം പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. കജഗ്രഥം നോക്കിയ = ചൊവ്വയുടെ നോക്കു നോക്കിനില്ക്കുന്ന. (ചൊവ്വയിലേയ്ക്കു പോകുവാനുള്ള ഉത്സാഹവും സുപ്രസിദ്ധമായതെന്നു.) സമുപവൃം = എല്ലാ മുതലും. സമുദ്രം പെരുമാറ്റത്തിൻ സമുപവൃം കാണിക്കുവെച്ചു പേടിച്ചു വിറയുന്നു. (സമുദ്രവും പെരുമാറ്റത്തിന്റെ അധികാരത്തിന്നു കീഴിൽപ്പെട്ടതാണല്ലോ.)
7. പ്രപഞ്ചകരായ = പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മറയ. ഒരൊരായത്തം = സിന്ധവയത്തം. വിശ്വസേനയും = ലോകത്തിന്റെ അഴകു്.
8. ധനംധ്യർ = ധനംകൊണ്ടു് ഉയർന്ന നിലയിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നവർ. ദ്രോണയ റിക്ഷക്കാരനും അഗ്നിക്ഷം ദമര ജോലിയായിരിക്കുന്നു. എണ്ണത്തിലും വലുപ്പത്തിലും ദേദമുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതീവണ്ടിയെയാണ് വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്.)
9. യന്ത്രക്കുഴൽപ്പുപ്പൊടി = യന്ത്രങ്ങളുടെ കുഴലുകളിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന 'പു' എന്ന ശബ്ദം. ദുർബ്ബലതാം കരിഞ്ഞ ധൂമകൊടി = യന്ത്രങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന പുകയെ ദുർബ്ബലതാം കരിഞ്ഞു പൊങ്ങുന്ന പുകയായി ഉൽപ്രേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. വിഭൂതിമതാം = ഐശ്വര്യം.
10. പരാചരലിംഗനധന്യം = പരാചരങ്ങളെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു് അനന്തമായിത്തീർന്നു്. പരാചരപ്രേമഭജം = പരാചരന്റെ പ്രേമഭജം. പരാചരൻ = കാൽക്കാരണരൂപൻ (ഇശ്വരൻ) പ്രേമഭജം = പ്രേമമാകുന്ന ഭജം (ആകർഷണശക്തിയാണ് വിചക്ഷിതം. മാർക്കാണി കപ്പൽ പിടിച്ചുനിറുത്തുവാൻ ഒരു യന്ത്രം കണ്ടുപിടിപ്പാൻ ശ്രമിക്കുന്നതായിപ്പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ന. ഈ ജനശ്രുതിയാണ് ഇപ്പോഴുണ്ടിരിക്കുന്നതിനടിസ്ഥാനം.) മനുഷ്യ
 യാപം=മനുഷ്യൻ പ്രത്യേകം. ഈ പട്ടണത്തോടു കൂടി
 പെരുന്തുകൾ കഴിഞ്ഞു. ഇതിനപരി പെരുന്തുകൾ കൈ
 വെച്ചു മനുഷ്യനെക്കൊന്നു സമർത്ഥിക്കുന്നു.

11. അനേകദിവസം=അനവധി വിട്ടു കൈ (നക്ഷത്രങ്ങൾ) ആ
 കാലഘട്ടത്തിൽ=ആകാശമാകുന്ന പുണ്യഭൂമി. പ്രസ്തുത
 വാക്യം=സ്വർണ്ണമായ ദൈവസ്വരൂപം. പ്രമുഖമനുഷ്യന്മാർ
 ചരമാനന്ദത്തിന്റെ മോഹമുദ്രയോടുകൂടി.
12. പകലോൻ=ആദിത്യൻ. ദൈവം നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ആദിത്യ
 ന്റെ പാദവൃന്ദം. വായു പകു വലിക്കുന്നു. അഗ്നി വിശുദ്ധി
 വേർതിരിക്കുന്നു.
13. വീരകരം=തിരക്കുക. നിന്തരായം=നിശ്ചിന്ത. അപരദീപ്തി
 യാപം=പരമവിഷ്ണുവൻ പാടിപ്പാഞ്ഞു നില്ക്കുന്നു.
14. അരുന്തകം = മേന്മയുള്ള, കൈയ്യകാവഹമായ. അമിതസം
 മോഹം=അമിതസന്തോഷം മോഹം. ആപദലഗ്നം = പാദത്തോ
 ള്ളം തുടങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. പെരുന്തുകൾ ദൈവത്തിന്റെ പാദം
 (=കരം, കാലം) ആക്കിയിരിക്കുന്നു.

ര. വായനശാലയിൽ.

വായനശാലയൊന്നിലിരുത്തിക്കൊടുത്തു.

നായതിലൊന്നാമത്തെ ഗ്രന്ഥമാണ് കണ്ണിൽക്കാട്ടി
പണ്ടെന്നോ തുറന്നു കൂട്ടിയിട്ടില്ലെല്ലാമെന്നും
കണ്ടു വായിക്കട്ടെയെന്നാകണമെങ്കിലും.

ഞാനിതെങ്ങിനെ വായിക്കേണ്ടു ഹാ! നക്ഷത്രങ്ങൾ
ഉണിതിലക്കുറങ്ങു വരിയും ശരിയല്ല.

നാലഞ്ചക്കുറും വായിച്ചെന്തെന്നു വായിക്കുന്നാൻ
നാളെ വായിക്കാമെന്നു തലതാഴ്ത്തിത്താൻ ശിഷ്യൻ.

ഇറുപ്പിന്ന കണ്ണീരോടികൂടാതെ നിന്നപ്പോൾ
മറുകക്കൂട്ടിൽനിന്നു കേട്ടുതാൻ പൊട്ടിച്ചിരി
കോഴവാങ്ങുവാനാണെന്നു തലവെണിതന്നെങ്കിൽ

താഴത്തേ ക്ലാസ്സിൽത്തന്നെ താണെത്തിക്കഴിഞ്ഞേനേ.

ഗുരു ശിഷ്യനോടോതി, “കൂട്ടികൾ ചിരിക്കട്ടേ
നരഭാഷയല്ലല്ലോ, നാളെ വായിച്ചാൽപ്പോരും.”

വായന.....പ്രായം—ദേശകാലനിയമമായ ഒരു വായനശാല
യുണ്ടു്. അതിൽ നിവർത്തിവെച്ചു ഒന്നാമത്തെ ഗ്രന്ഥമാണ് ആകാശം.
ഗുരുനാഥൻ അതു നിവർത്തിയതിൽപ്പിന്നെ കൂട്ടുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. അദ്ദേ
ഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം ആ ഗ്രന്ഥം എല്ലാവരും കണ്ടു വായിക്കണ
മെന്നായിരിക്കണം.

ഞാനി.....ശിഷ്യൻ [ലൈബ്രറിക്ലാസ്സ്] കോളേജുകളിലുണ്ടു്.
അതിന്നടുത്തു മറ്റു ക്ലാസ്സുകളിലും ലൈബ്രറിക്ലാസ്സ് നടക്കുന്നുണ്ടായിരി

ക്കും. ഇതു ഉഷ്ണിയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു വേണം ഈ വരികൾ വായിക്കുവാൻ]. ഈ ആകാശപുസ്തകത്തിലെ അക്ഷരങ്ങൾ നക്ഷത്രങ്ങളാണ്. വരി ശരിയല്ല. ഗുരുനാഥൻ ഇതിൽനിന്നു നാലഞ്ചക്ഷരം വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. എന്നോട് ഒന്നു വായിക്കാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ “നാളെ വായിക്കാം” എന്നു ശിഷ്യനായ ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. അശ്വതി മുതലായ നക്ഷത്രങ്ങളുടേയും മറ്റും സ്വരൂപസ്വഭാവങ്ങൾ അല്പമൊന്നു കാണിച്ചതന്നു എന്നു നാലഞ്ചക്ഷരം വായിച്ചു എന്നതിനർത്ഥമാക്കാം. പറഞ്ഞുതന്നതുതന്നെ മനസ്സിലാകാതെയൊന്നു നാളെ വായിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞതു എന്നും വിചാരിക്കണം.

ഇറു.....ച്ചിരി—വായിക്കുന്നറിയാതെ വന്നതിനാൽ സങ്കടപ്പെട്ടു കണ്ണീരൊഴുകമാറു ഞാൻ നിശ്ചലനായി നിന്നപ്പോൾ താഴെ ക്ലാസ്സിലെക്കുട്ടികൾ പൂരിയെടുത്തു ചിരിക്കുന്നതു കേട്ടു.

കോഴ.....ത്തേനെ—ഗുരുനാഥൻ കോഴ വാങ്ങുന്നവനായിരുന്നെങ്കിൽ ആകാശപുസ്തകം വായിപ്പിക്കുന്ന ക്ലാസ്സിൽനിന്നു താഴെയുള്ള ഒരു ക്ലാസ്സിൽ ഞാൻ എത്തുമായിരുന്നു. [താഴത്തെ ക്ലാസ്സിലെക്കു പോകുവാനും കോഴ കൊടുത്തു കാഴ്ച സാധിക്കുമായിരുന്നു.]

ഗുരു.....പോരും—ഗുരുനാഥനായ ഈശ്വരൻ “കുട്ടികൾ ചിരിക്കട്ടെ മനുഷ്യന്റെ ഭാഷയല്ല. നാളെ വായിച്ചാൽപ്പോരാത്തുയില്ല” എന്നു എന്നോട് പറഞ്ഞു. [തത്ത്വജ്ഞാനം അടുത്ത അവസരത്തിൽ സാധിച്ചാലും പോരാത്തുയില്ല എന്നു സാരം.]

3. സാഹിത്യപരിഷ്കരണം.

1. പരമണികളുനേകമൊത്തിണങ്ങും
പരിചൊരു പന്തലുയർത്തി നിസ്സുലാഭം
നിരചധി മുകിൽമാല ചേർത്തുകാണൂ
പരമ പൂരാതനരംഗമൊന്നിതാ ഞാൻ.
2. മിമിരകിരണമാം വെളുപ്പിനൊപ്പം
വിമിതമനോഹരകൃഷ്ണവണ്ണമോടെ
മമ്മിതദിനനിശാവിഭാഗമീശ-
പ്രമിതമൊരുത്തമചിത്രമുണ്ടതിങ്കൽ.
3. അലകടൽ തുടരും മഹാപ്രസംഗം,
കിളികലമംഗളഗീതകപ്രമോഷം,
മലകളുടെ മുദശ്രുധാര, ഹാ! ഹാ!
മിളിതമൊരുതസാഹിതീസമാജം.
4. നിൽപമരുചി മിന്നിടുന്ന വിശേഷ-
ശപരണടെ ശാശ്വതഭാവനാവിലാസം
അരനിമിഷമറിഞ്ഞു കണ്ടു, ഹഷോ-
ത്തരളിതമിന്നു മഴിയമന്തരംഗം.

5. കൂരിപ്പക്കിഴക്കു കുഞ്ഞിച്ചിറകിലകവതിൽ
 ചോലെയങ്ങേലരാട്ടിൻ-

ഭൂരിസ്ഥമാവിലും ചേന്നൊഴുകമഴകിനെ-
 പത്തിരട്ടിച്ചുകാണാൻ

പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സാക്ഷാൽക്കവിയുടെ കരുണാ-
 സാഗ്രമാം സൃഷ്ടികാവ്യം

കോരിക്കോരിക്കൊടുക്കും മധുരമധു മദി-
 ള്ളിക്കുമച്ചിത്തമെന്നും!

1. ഈശ്വരന്റെ ഭാവനയുടെ ഫലമായ ലോകംതന്നെയാണു കവിയുടെ സാഹിത്യപരിഷ്കരണം. വരമണികൾ = ഉത്തമരത്നങ്ങൾ (നക്ഷത്രങ്ങൾ) ഭർത്തിണക്കും പരിച്ഛിന്നം = ഉത്തമവേദന വിധത്തിൽ. നിസ്സലം = എതിരറ്റം കാന്തിയോടെ. പരമപുരാതനരംഗം = ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു പഴയ രംഗം.

2. മിഥിരകിരണം = ആദിത്യാശ്ശി. വിമിതമനോഹരകൃഷ്ണവണ്ണം = വിമിതമായ മനോഹരകൃഷ്ണവണ്ണം എന്നു വിശദം. വിമിതം = കൃതം അല്ലെങ്കിൽ വിശേഷണമിതം. മനോഹരകൃഷ്ണവണ്ണം = അഴകുള്ള കറുപ്പനിറം. (വെയിലും ഇരുളും കാലചിത്രത്തിന്റെ 'വൈരം' 'ഷേയ്ഡ്'മായി കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മമിതദിനനിശാവിഭാഗം = മമിതങ്ങളായ ദിനനിശാവിഭാഗങ്ങളോടുകൂടിയത്.)

3. അലകടൽ = നാമുൾ. കിളി.....പ്രമോഷം. കിളികളുടെ മംഗളഗാനത്തിന്റെ പ്രമോഷം. മുദശ്രുധാര = ആനന്ദംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന കണ്ണിരിന്റെ ഒഴുക്കു. മിളിതം = കൂടിയത്. ഉജ്വലസാമിതി സമരം = പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാഹിത്യപരിഷ്കരണം. (കവി

യുടെ വിശ്വസാമിത്യപരിഷത്തിലെ പ്രാസംഗികന്മാർ സമുദ്രങ്ങളും ഗായകന്മാർ പക്ഷികളുമാണ്. കണ്ണീരൊഴുകുന്ന മലകൾ സഭ സ്വരത്രേ.)

4. നിരപമരവി=എതിരാം കാന്തി. വിശേഷശ്വരൻ=ലോകനാഥൻ. ശാശ്വതഭാവനാവിചാരം=നിത്യമായ ഭാവനയുടെ വിചാരം. (വിശേഷശ്വരൻ കവിയും പ്രപഞ്ചം ആ കവിയുടെ ഭാവനാവിചാരസമുദായം) ഹർഷാത്തരളിതം=സന്തോഷത്താൽ പൊങ്ങി മറിഞ്ഞിരിക്കുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. മലീയം=എന്നെസ്സംബന്ധിച്ചത്. അന്തരംഗം=ഹൃദയം.

5. കൂരിപ്പക്ഷി=കരുതരം കൊച്ചുപക്ഷി. ശൈലരാട്ടിൻ ഭൂരിസ്ഥേരവ്യം=പച്ചതരാജന്റെ വലിയ സ്ഥിരത. കരുണാസാഗ്രം=കരുണയും നിറഞ്ഞത്. മധുരമധു=മധുരമുള്ള തേൻ അല്ലെങ്കിൽ മദ്യം. മദിപ്പിപ്പി=ലഹരിപിടിപ്പിക്കുമാറാക. മച്ചിത്തം=എന്റെ മനസ്സിനെ. (കൂരിപ്പക്ഷി കഞ്ഞിച്ചിറകിടുന്നതിലും മഹാമല ഉറച്ചുനില്ക്കുന്നതിലും അഴകുണ്ട്. ഈ അഴകിനെപ്പതിമ്മടങ്ങളു വലിച്ചുകാണുവാൻ ഉപദേശിക്കുന്ന ഒരു മഹാകവിയുണ്ട്. ആ മഹാകവി അതിനുവേണ്ടി കരുണാശരം നിറഞ്ഞ ഒരു കാവ്യം നിർമ്മിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ സൃഷ്ടികാവ്യം മധുരമായ മധു കേരരിക്കൊടുക്കുന്നു. ആ മധു (അഴകു അല്ലെങ്കിൽ ആനന്ദം) എന്റെ ഹൃദയത്തിനു ലഹരിപിടിപ്പിക്കട്ടെ.)

൬. നക്ഷത്രങ്ങൾ. ✓

രാവിന്റെ നീണ്ടുലഞ്ഞ സാരിപോലഴകാന്നി-
ദ്യോവിലെ വെള്ളിപ്പഴയൊഴുകും നേരത്തിങ്കൽ
കാളങ്ങൾ തമ്മിൽക്കൂട്ടിമുട്ടി നാലു ഭാഗത്തും
നീളവേ തെറിച്ചതാമിക്കണ്ടനക്ഷത്രങ്ങൾ.

അല്ലെങ്കിൽ വെളിച്ചത്തിൻമുമ്പിൽ മുകയാൽ നി-
മല്ലിന്റെ മുടിചേന്ന് മല്ലപ്പുനിരയാകാം. (പു-
വിണ്ണാറിൽനീന്താൻ ചാട്ടമല്ലരസ്സുകൾ ചാത്തു-
മുന്നതസ്സനഹാരം പൊട്ടിച്ചിന്നിയതാവാം
കുളിക്കും കാലം തന്റെ നാവിൻതുമ്പിൽനിന്നുതി-
വെളിവിൽപ്പാപ്പിച്ച കൊച്ചുപോളകളല്ലി?
കണ്ണുകൾ വിടർത്തിക്കൊണ്ടുതരും മന്ത്യാത്മാവിൻ-
പുണ്യമാഴ്ത്തിൽക്കത്തും ദീപങ്ങളാകില്ലല്ലി?

അറിയേണ്ടനിഷ്ക്കുന്തു നക്ഷത്രപദാർത്ഥമെ-
ന്നറിഞ്ഞാലുള്ളിൽത്തിങ്ങും കൌതുകം നശിച്ചാലോ!

രാവി.....നക്ഷത്രങ്ങൾ=രാത്രിയുടെ നീണ്ടുലഞ്ഞ സാരിപോലെ
മനോഹരമായ ആകാശഗംഗ (Milky way) ഒഴുകുമ്പോൾ തെറിച്ചു
പോയ തുള്ളികളായിരിക്കാം ഈ നക്ഷത്രങ്ങൾ.

അല്ലെങ്കിൽ.....യാകാം- വെളിച്ചത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ലജ്ജാമൂക
യായി നില്ക്കുന്ന ഇരുട്ടു മുടിയിരിക്കുന്ന മല്ലപ്പുക്കളായിരിക്കാം നക്ഷ-
ത്രങ്ങൾ. (നല്ല നാട്ടുവെളിച്ചമുള്ള രാത്രിയിലെ ഇരുട്ടിന്റെ നില ക-
ണ്ടാലോ ലജ്ജാമൂകയായ വധു എന്തൽപ്രേക്ഷിക്കുവാൻ തക്ക ധർമ്മം

സംബന്ധം കാണാവുന്നതാണ്.) വിണ്ണാറിൽ = വെള്ളിപ്പഴയിൽ അല്ലെങ്കിൽ ആകാശഗംഗയിൽ. അപ്പാരസ്സുകൾ = അപ്പാരസ്സുകൾ. ഉന്നതസ്ഥാനം = ഉന്നതസ്ഥാനങ്ങളിലെ മുത്തുമാല.

കുളിക്കും.....കുളിക്കും—കുളിക്കുന്ന കാലം ഉഴുതിപ്പറപ്പിച്ച കൊച്ചുപോളകളായിരിക്കാമിവ. (കുട്ടികൾ നാവിൽനിന്നു പോള പറ്റാപ്പട്ടവിച്ചു തിപ്പറപ്പിച്ച കുളിക്കാറുണ്ടല്ലോ. കാലം കർത്തവ്യം.)

കണ്ണക.....ല്ലല്ല—ഇവ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു പോകുന്ന ആത്മാക്കളുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂട്ടുന്ന വിളക്കുകളായിരിക്കാം.

അറി... ..ച്ചാലോ! നക്ഷത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചുവായ ഗവേഷണം കൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കുവാൻ എനിക്കു മോഹമില്ല; അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ ഇപ്പോൾത്തോന്നുന്ന കൌതുകം നശിച്ചുപോയെന്നു വരാം.

ഒ. വിശ്രമിക്കാം.

1. പണിപലതു കഴിഞ്ഞു കാഞ്ചന-
കപണിതമൊടങ്ങു നടന്നതില്ലനീ
ഇനി ചെറുതിട വിശ്രമിച്ചിടാം
സ്നാനിത ഭയങ്കരമായി വാനിടം.
2. ഇടിയുടെ പിറകേ പുറപ്പെടാം
ത്വദിതി ഘനാഘനഘോരമാരിയും
ഉടനടി പുഴപൊങ്ങിടാം, പുറം—
വടിവിലൊരേകത പാരിതാന്നിടാം.
3. മലയുടെ തല പൊക്കിയുള്ളൊരാ-
നില നിമിഷത്തിലദൃശ്യമായ് വരാം
പല ശിഖരമിടിഞ്ഞുടഞ്ഞൊലി-
ച്ചലകടലൊട്ടു നികന്നുവെന്നുമാം
4. നരതതി നിലവിട്ടു നീന്തുമ-
പ്പരിണതിയോത്തയ! ഭോഗലോലതേ!
ധരണിയിതു വെടിഞ്ഞൊളിഞ്ഞുപോയ്-
ച്ചതുക മേന്മവിൽ മേൽപ്പരപ്പിൽനീ.

5. നരനടയ നിസർഗ്ഗചാപലം
കരനിരകൊണ്ടു കലുക്കി നിർയം
തപരിതതരമുണർത്തുകിലുയോ
ധരണിയിൽ നിൻനവകേളി കാൺവാൻ.

6. മണിമയസദനങ്ങൾ ചേന്നെഴും
മധുചക്ഷുക്കൾ വസന്തരശ്മിയിൽ
മധുരമധുരമൊന്നു പാടിയാൽ
മതിതവമേന്മ പുകഴ്ന്നു വീണ്ടുമേ.

ഭോഗലോലതയോടു (മനുഷ്യരുടെ സുഖമുൾക്കൊള്ളൽ) കവി ചാ
യുന്നതാണ് വിശ്രമിക്കാം എന്ന കവിത. നാളിതുവരെ പല ചിക്ഷി
ലും നടന്നു കളിച്ചു ക്ഷീണിച്ചിരിക്കയാൽ അല്പം വിശ്രമിക്കുന്നതു നല്ല
തായിരിക്കും. മഹാമേഘവിഹ്നം മുക്കളിൽച്ചെന്നു കിടന്നുറങ്ങുകയാ
ണ് ഇപ്പോൾ നല്ലതു്. ഉറങ്ങുന്ന അവസരത്തിൽ സമതപം ഭരണ
നടത്തട്ടെ; മനുഷ്യന്റെ സ്വഭാവം നിന്നെ വിളിച്ചുണർത്തിക്കൊള്ളും.
അപ്പോൾ വീണ്ടും നീ വിജയിക്കും. ഇതാണ് വിഷയമുതക്കം. സമ
ഭാവസ്വതപമതത്തെപ്പറ്റി കവിക്കുള്ള അഭിപ്രായം അതു പ്രകൃതിനി
ധമത്തിന്നു യോജിച്ചതല്ലെന്നുണ്ടെന്നു ഈ കവിതയിൽനിന്നു സ്പഷ്ട
മാകുന്നുണ്ടു്. ആ മതം പ്രചരിക്കുന്നതിൽ കവിജ്ഞ സഹായ വേദ
നയൊന്നുമില്ലതാനും.

1. കാഞ്ചനകപണിതം = ചാപാണിന്റെ ശബ്ദം. (ഭോഗലോലത
യുടെ മെയ്യാഭരണം കാഞ്ചനമാണെന്നു വ്യഞ്ജിച്ചിരിക്കുന്നു.) സൂനിത
ഭയങ്കരം = ഇടിവെട്ടുകൊണ്ടു ഭയങ്കരം (ഐശ്വര്യവും മാറമുള്ള ബലമു
മാണ് സൂനിതം എന്നു മിക്കാം.)

2. രണ്ടും മൂന്നും പദ്യം വരുവാൻ പോകുന്ന ആപത്തു സൂചിപ്പിക്കുന്നു. സ്വന്തി=വേഗത്തിൽ. ഘനാഘനഘോരമോരി=ഘനാഘനങ്ങളുടെ ഘോരമോരി എന്നു വിഗ്രഹം. ഷഷ്ഠീതൽ പുരുഷസമാസം. ഘനാഘനങ്ങൾ=വഷ്ഠമേഖലകൾ. ഏകത=ഏകത്വം. (സമത്വം) (ഈ പദ്യത്തിലെ മഴക്കും പുഴ പൊങ്ങലിനും മറ്റും പ്രസംഗങ്ങൾ സമുദായക്കലക്കങ്ങൾ എന്നു തുടങ്ങിയ അത്ഥങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്.)

3. മലയുടെ.....മം. പ്രഭുപത്തിന്റെ ഉയർന്ന നില അല്പനേരത്തേക്കില്ലാതാകാം. അതിന്റെ അവയവങ്ങൾ തകർന്നു വിഘടിച്ചു മുട്ടത്തിൽച്ചേർന്നുവെന്നു വരാം. ഇതാണ് അപ്രകൃതത്തിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന പ്രകൃതത്വം.

4. പരിണതിയോത്തു = വരുവാനിരിക്കുന്ന മറ്റൊരു മുൻകൂട്ടിക്കണ്ടുകൊണ്ടു.

5. നിസർഗ്ഗാചാരം=സ്വാഭാവികമായ ചാപല്യം. (മുതലാളിത്തത്തിലുള്ള ഭ്രമം ഉത്തമമാണെന്നു കവിയില്ലാത്തതല്ലെന്നു ചാപല്യം വെളിവാക്കുന്നു.) കരനിര=കൈകളുടെ കൂട്ടം (രശ്മി:സമുദായം എന്നും. കരതർമാകാമെന്നു തോന്നുന്നു. ചാപല്യത്തിന്റെ പ്രകാശങ്ങൾ എന്നു തിനത്വം) നിർവ്വംഭം=പടി കൂടാതെ. തപരിതതരം=അതിവേഗത്തിൽ. ധരണിയിൽ=ഭൂമിയിൽ. നിർവ്വചനകേളി=നിന്റെ പുതിയ ലീല.

6. മണിമയസദനങ്ങൾ=രത്നസദനങ്ങൾ. മധുചക്ഷുക്കൾ=മദ്യപാത്രങ്ങൾ. വസന്തരശ്മിയിൽ=വസന്തകാലത്തിൽ. രശ്മിക്കു തന്ത്രീസാദൃശ്യം വ്യംഗ്യം. മധുരമധുരം=അതിമധുരംവണ്ണം. തവ=നിന്റെ. മേന്മ=ഉയർച്ച. പുകഴ്ന്നു=പുകഴ്ത്തി പ്രാപിച്ചു. (ധനികന്മാരുടെ മാളികകളിലെ മധുപാത്രങ്ങൾ. വാസന്തവീണയിൽ ഒന്നുമിട്ടുകയേ വേണ്ടു; അപ്പോഴേക്കു ഭോഗഗുണങ്ങളുടെ വെനിക്കൊടി പൊങ്ങിക്കഴിയും.)

വ. ആട്ടം.

താരകളല്ലിക്കാണതാകാശമണൽത്തട്ടി-
 ലാരോമൽസപ്തസ്രീകളാട്ടമാടുകയത്രേ
 അഴകിന്നവസാനമില്ലവക്സീലോകത്തും
 പൊഴിയുന്നിതാ ലജ്ജാമാധുര്യം മഴപോലെ
 തികളെന്നൊരു മഹാനാണിയെക്കാണാനുണ്ടു
 തൻകരംചലിക്കുമാറാടുവാൻ നടുക്കിതാ
 താരകൾ പഠിക്കുന്ന പാട്ടുപാടീടുന്നുണ്ടു " .
 ചാരുനക്ഷത്രാകൃതിപൂണ്ടൊരീനാകസ്രീകൾ
 മന്ത്രിസൈന്യപരംകെട്ടജീവിതബഹുളത്തി-
 ലിത്തിരിനേരത്തോളമാശപസിക്കണമെങ്കിൽ
 സപാമികെട്ടിയസാക്ഷാൽക്കൊട്ടായിലെന്നുംകാണാം
 പ്രേമത്തിൻ മാധാത്മ്യത്തെ വാഴ്ത്തുമിട്ടിവ്യോസവം
 കന്നരക്കാശെങ്കിലും ചിലവില്ലതു ദൈവം
 തന്ന കുണ്ഡകൊണ്ടൊന്നു നോക്കിയാൽക്കാണാമാക്ഷം.

ആകാശം ഈശ്വരൻ കെട്ടിയ കോട്ടയാണ്. അതിലെ ഒരു
 'ഡാൻസിങ്ങ്'ന്റെ വട്ടമാണ് ആട്ടത്തിലെ വണ്ണവിഷയം. ആട്ട
 ന്ന സ്രീകൾ നക്ഷത്രങ്ങളും ചന്ദ്രനും. ഈ ആട്ടം കാണുവാൻ പണച്ചി
 ലവില്ല; കുണ്ഡകൊണ്ടൊന്നു നോക്കുകയേ വേണ്ടു—എന്നു വിഷയം ഉ
 പസംഹരിച്ചിരിക്കുന്നു.

താരകം = നക്ഷത്രങ്ങൾ. ലജ്ജാമാധ്യം = ലജ്ജയുടെ മാധ്യം.
 തൻകരം = തന്റെ കൈ, തന്റെ രശ്മി. ചാരനക്ഷത്രാകൃതി = ചാരക്കുറിയായ നക്ഷത്രങ്ങളുടെ ആകൃതി. താരകം...നാകസ്രീകം = കുമാരനാശാന്റെ വീണപ്പൂവു ഉരുഖതയാൻ പഠിച്ച ആ നിശ്ശബ്ദസംഗീതമാണ് ഈ നക്ഷത്രസ്രീകം പാടുന്നത്. സ്വാമി! ഇതാശ്വരൻ.

ൻ. ഞാൻ.

ഞാനൊരു പുരുഷനല്ലെന്നാത്മാവിൻമീശ
കാണകിലോജസ്സിന്റെ മുദ്രയല്ലെന്നിരിക്കും
പ്രാണനുകൂലരേകും പ്രേമലീലകൾകാട്ടി
പ്രീണനംചെയ്യും ഭാവസൗന്ദര്യമെന്നാദിശം.

പരിശുദ്ധരാഗത്തിലങ്ങിനെ വിടരുമ്പോൾ
പനിനീർപ്പൂവിൻമേനി കശകിക്കണക്കാക്കി
ഭൂതസംബന്ധംനോക്കിക്കുറിച്ചാണെന്നിരിക്കളിൽ
കെതുക്കത്തോന്നുനില്പു; ബുദ്ധിയില്ലാഞ്ഞിട്ടാവാം.
പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടുനിലു മോമനത്താരങ്ങളെ—
ച്ചാഞ്ചാടിക്കുവാണെന്റെ കൈകളുച്ചലിക്കയാം
ചിരകാല പദ്മം പാക്കും കളികാണാൻ
വിയുന്ന ഞാനെന്റെ ഭാവന കൊടുക്കട്ടെ!
ജ്ഞാനവും സൗന്ദര്യവുമാണുപെണ്ണമാണെങ്കിൽ
ഞാനൊരുപെണ്ണാണെന്റെമാധുര്യംജയിക്കട്ടെ!

“ജ്ഞാനത്തെയും വികാരത്തെയും ക്രമത്തിൽ പുരുഷനെന്നും
സ്ത്രീയെന്നും പറയുന്നതൊന്നിൽ വികാരമെന്നായ എന്നെ സ്ത്രീയെന്നു
തന്നെ പറയുന്നതാണ്,” എന്നു കവി സ്വന്തം വാക്യത്തിൽത്തന്നെ
വിഷയമുരുക്കം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

എന്നാത്മാവിൻ = എന്റെ ശരീരത്തിന്നു, ജീവനു എന്നും. മോജസ്സിന്റെ മുദ്ര = ശക്തിയുടെ അടയാളം (മീശ മുതലായവ കായികബലത്തിന്റെ പ്രധാന ചിഹ്നങ്ങളാണല്ലോ.)

പ്രീണനംചെയ്യും=സന്തോഷിപ്പിക്കും. ഭാവസൗന്ദര്യം=ആത്മ സൗന്ദര്യം; സ്വഭാവസൗന്ദര്യം.

പരിശുദ്ധരാഗത്തിൽ=പരിശുദ്ധമായ രാഗത്തോടുകൂടി. രാഗം= ചുവപ്പ്, അനുരാഗം. ഭൂതസംബന്ധം നോക്കിക്കുറിപ്പാൻ=പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ മേളിച്ചിരിക്കുന്നതേതു തോതിലാണെന്നു പരിശോധിച്ചു കുറിപ്പാൻ. [ഇതു ബുദ്ധിവ്യാപാരവും തന്നിമിത്തം പുരുഷപരവുമാണ്. വികാരപ്രധാനമായ സ്രീതപത്തിന്നു അവിൽ കൈതുകുമുണ്ടാകാതിരുന്നാൽ അതുതമിഴ്. ബുദ്ധിയിൽ പുരുഷതപവാ വികാരത്തിൽ സ്രീതപവും വായനക്കാരന്റെ ഹൃദയം കണ്ടുകൊണ്ടു ഇരിക്കണം എന്നു ഈ കൃതിയുടെ വ്യാഖ്യാതാവിന്നു എപ്പോഴും ആവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്] ഉച്ചരിക്കുവാൻ=മേൽപ്പോട്ടിളകുകയാണ്. പുഞ്ചിരി.....ക്കുവാൻ=ചിരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെ ചാഞ്ചാടിക്കുവാൻ ഇതാ എന്റെ കൈ ഇളകുന്നു. (ഇതു സ്രീതപത്തിന്നുചിതമായ വ്യാപാരമാകുന്നു.) വിരയുന്നു=തപരിക്കുന്നു. ചിറ.....കൊടുക്കട്ടെ=പച്ചതങ്ങൾ ചിറകുറ പാക്കുവാൻ മേലാതെ നീല്ക്കുന്നതു എനിക്കു കണ്ടുകൂടാ. അവ പാന്നുകുളിക്കുന്നതു കണ്ടു കഴിയൂ. ഞാൻ അവയ്ക്കു പാക്കുവാൻ ഇതാ എന്റെ ഭാവന കൊടുക്കുകയായി. ഈ ഭാവനച്ചിറകുവെച്ചു അവ പാന്നുകുളിക്കട്ടെ. ഇതും വികാരത്തിന്നു അഥവാ സ്രീതപത്തിന്നു പഠാധ കരുണതന്നെ. [ഭാവനയാകുന്ന ചിറകുകൊണ്ടു പച്ചതത്തിന്നും പാക്കുവാൻ കഴിയുമല്ലോ.] വെൽവുതാക!=വിജയിക്കുമാറാകട്ടെ!

൧൦. മഴ കണ്ട കുട്ടി.

പേമഴ പെയ്യുമൊരന്തിവിളക്കത്തൊ-
രോമനക്കുട്ടനീതോതി നില്പു:—

“മാനത്തു മണ്ടിക്കുളിക്കും കിടാങ്ങളേ!
ഞാനും വരട്ടേ കുളിപ്പാൻ കൂടെ?
ചേച്ചി പിടിച്ചു പരിക്കയാലിന്നേരം
പീച്ചാക്കുഴലെന്നിക്കില്ലാതായി.

ചങ്ങാതിമാർ നിങ്ങൾ പീച്ചിയ നീർത്തുള്ളി-
യിങ്ങന്റെ മുറത്തു വിണ്ണിൽനിന്നും
പേശലകാന്തി കലർത്താ വീഴ്ന്ന
തൂശിപ്പോലെയും മിന്നിമിന്നി
തീച്ചരടൊത്തൊരു ചാട്ടവാറിങ്ങനെ
ചാച്ചുലച്ചീട്ടമച്ചങ്ങാതിയെ
വിച്ചിയോടിക്കും ഞാനന്തികേ പായുന്ന
കൊച്ചുനുജന്മാക്കു വേടി തീക്കും.

ഇയ്യിരയത്തുനിന്നൊന്നു പറക്കുവാ-
നിയുൽച്ചിർകമില്ലയോ പാപം!
മാനത്തെ രാജാവിങ്ങങ്ങാനുമെത്തിയാൽ
ഞാനാവിമാനത്തിൽക്കേറിനില്ക്കും.
മാനത്തു മണ്ടിക്കുളിക്കും കിടാങ്ങളേ!
ഞാനും വരട്ടേ കുളിപ്പാൻ കൂടെ?

സന്ധ്യാസമയത്തു അന്തിത്തിരി കെടാതെ നിൽക്കുന്ന ഇത്തരം മഴ കണ്ടു നില്ക്കുന്ന കട്ടി നക്ഷത്രങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങു മിന്നിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആകാശത്തേക്കു നോക്കി ക്രിഡാകൗതുകത്തോടെ പറയുന്നതാണ് ഈ കവിത.

ഇതു് = “വാനത്തു്” എന്നുമുതൽ “കളിപ്പാൻകൂടെ” എന്നുവരെയുള്ള എല്ലാ വാക്യവും. വാനത്തു് = ആകാശത്തിൽ. മാരി = മഴ. ചേരലകം = നല്ല ശോഭ. ചങ്ങാതി.....മിന്നി = തുശിപോലെ മിന്നിമിന്നിക്കാണുന്ന ഈ ജലബിന്ദുക്കൾ നിങ്ങൾ ആകാശത്തു വെള്ളം പീച്ചിക്കളിക്കുമ്പോൾ വിഴുന്ന തുള്ളികളാണ്. തീച്ചരക്കൊത്തൊരേ = അഗ്നിമയമായ ചരടുള്ള, തീച്ചരപ്പോലെയുള്ള തീച്ചരപ്പ്.....പേടി തീക്കും = മിന്നൽപ്പിണരിനെ വികൃതിക്കുട്ടിയുടെ ചാട്ടവാരായിക്കാണുന്ന കട്ടിതാൻ അവനെ നുള്ളിക്കാടിക്കുമെന്നും കളിച്ചുകാണ്ടിരിക്കുന്ന കട്ടികൾക്ക് അവൻനിമിത്തമുണ്ടാകുന്ന പേടി തീക്കുമെന്നും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഇയ്യൽച്ചിറകമില്ല = ഇയ്യൻപാറായുടെ ചിറകുപോലും എനിക്കില്ല. മാനത്തെ.....നിൽക്കും = മഴ പെയ്യിക്കുന്നത് മാനത്തെ രാജാവാണ്. മറു മുത്തശ്ശികൾ പറഞ്ഞുകട്ടിരിക്കുവാനിടയുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ ഇന്നാട്ടിൽ രാജാവുള്ള സ്ഥിതിക്ക് വാനത്തും ഒരു രാജാവുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു കട്ടിക്കു വിചാരിക്കാം.

൧൧. എന്റെ ഭൃഗു.

1. പരാസുവാം ജന്തുവിനുള്ള ചമം
പാദത്രമാക്കുന്നവനാണു മത്തുൻ
അവൻ കരഞ്ഞാൽക്കരയട്ടെയെന്നു-
ണ്ടാവില്ല പുല്ലിന്റെ കരച്ചിൽ കേൾപ്പാൻ
2. മനുഷ്യനും പുല്ലിനുമേകപീഠം
കാണിച്ചൊരാജ്ഞാസുരനേത്രമേതോ,
അടഞ്ഞുപോയോയതല്ലി, പച്ച-
പ്പുല്ലിന്റെ കണ്ണീരിനിയെന്നു തോരും!
3. കണ്ണീരിനാൽപ്പകിലമാം പ്രദേശ-
ത്തെന്നിക്കു ജീവിപ്പതിനിഷ്ടമില്ല
ഞാനെന്നു പെട്ടെന്നു കുതിച്ചുവാനിൽ-
ത്താരങ്ങളോടൊട്ടിട കൂട്ടുകൂടി.
4. വിണ്ണാട്ടിലെപ്പൊന്നഴകാൻ മാഴ്ചം
കോലാഹലം മാരാലികൊണ്ടുനിലേക്കു,
ഉഴികിരുത്തുന്നഴലാന്നിടാതെ
മഴക്കിത്താൻ സപാഗതഗാനമാദ്യം.
5. ആരും ക്ഷണിക്കാതതുചെയ്തു, മാന്യ-
സ്ഥാനത്തു ഞാനെൻതല പൊക്കിനിലേക്കു,
എന്നെപ്പിടിച്ചുന്തിയൊരാളിതാ ഞാ-
നാത്ത്സപരം പൊങ്ങിയ പാരിൽ വീണ്ടും!

ജെ. സി. ബോസ്സിന്റെ മരണത്തെയും കവിയുടെ തലക്കുറുത്ത വ്യാപാരവിശേഷത്തെയും വിഷയമാക്കി എഴുതിയിട്ടുള്ളതാണ് ഈ കവിത. ബോസ്സിന്റെ മരണത്തിൽ പൂർണ്ണകർക്കശമായ ടു:ഖമാണ് അദ്ദേഹത്തിന് അധികം അസഹ്യമായിത്തീർന്നിരുന്നതെന്നു സങ്കടമനുഭവിപ്പാൻ കവി കിഷ്ടമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം പെട്ടെന്നു വിസ്തരിച്ചു കവിത. അവിടെ ബോസ്സിന്റെ ആഗമനത്തിൽ സമാഗതഗാനം മുഴക്കുവാൻ ആരും ക്ഷണിക്കാതെ മുവിൽച്ചെന്നു കി. ആരോ അദ്ദേഹത്തെ താഴത്തേക്കു തള്ളിയിട്ടു. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം പഴയ നിലയിൽ ഭൂമിയിൽത്തന്നെ ആയിരിക്കുന്നു. ഇതാണ് വിഷയമുൾക്കൊള്ളുന്നത്.

1. പരാസ്യം=മരിച്ചത്. ചർമ്മം=തോൽ. പാദരൂപം=ചെരിപ്പ്.

2. ഏകപീഠം=മരം ആസനം. ഭാസ്യരണരൂപം=പ്രകാശിക്കുന്ന കണ്ണ്. (പൂർണ്ണകർക്കശപോലും ജീവനുണ്ടെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം സ്ഥാപിച്ച് അദ്ദേഹം മനുഷ്യരോടൊപ്പം ജീവിക്കുകയുടെ ഇടയിൽ സ്ഥാനം കണ്ടുപിടിച്ച ആളാണ് ജെ. സി. ബോസ്സ്.

3. പങ്കിലം=ചളിവിടിച്ചു കിടക്കുന്നതു. താം—കൂടി—പുണ്യ വാന്മാർ നക്ഷത്ര ലോകത്തിൽ എത്തുമെന്നു പ്രതീക്ഷ.

4. വിണ്ണാട്ടിലെ=സ്വർഗ്ഗത്തിലെ. പൊന്നഴകു=നല്ല ഭംഗി.

൧൨. ഒരു നാടകം.

ലോകമാകവേയൊരു നാടകരംഗംതന്നെ -
യാകുന്നു നടരെല്ലാം സ്രീപുരുഷന്മാർതന്നെ.
രംഗത്തിൽ വന്നു നാനാവേഷമാൽ നാനാഭാവ-
ഭംഗിയിലെല്ലാവരുമേഴക്കം കളിക്കുന്നു.

ചെറിച്ചിതളിർച്ചുണ്ടു പിളുത്തിക്കരഞ്ഞു തൻ-
പെറ്റമ്മതന്റെ കയ്യിൽക്കിടക്കുന്നൊരുകാലം
ലോകരംഗത്തിലാദ്യം നടിച്ചു കാണിക്കേണ്ട
ഭാഗമാണതു തീർന്നാചൊന്നാമകവും തീർന്നു.

മുളയിട്ടോരോതരം ജന്തുക്കൾക്കുള്ള ശബ്ദം
ലീലയിലനുക്കരിച്ചുങ്ങിനെ നടക്കയും
കാരോന്നിൽക്കൊതിയോടുമോരോന്നു ശാഗ്ഗംവിടി-
ച്ചോരോരോ വികൃതിത്തം ചെയ്തയും ചെയ്തങ്ങനെ
കാലത്തു മന്ദംമന്ദമയരും രവിബിംബം -
പോലെ ശോഭിക്കും ശുദ്ധനിർമ്മലാനനത്തോടും
പുസ്തകസ്സഞ്ചി താങ്ങിപ്പിടിച്ചു പഠിപ്പാനായ്
ഭഗ്നോത്സാഹനായ്പ്പോമയ്ക്കെഴുതാം രണ്ടാമകം.
സ്വാനുരാഗത്തിൻബീജം മുളച്ചു തഴച്ചുള്ള
മാനീനീമണിയുടെ രൂപലാവണ്യമുള്ളിൽ
സോൽക്കണ്ഠം സ്മരിക്കയാലിളകും ദീഗ്ദ്ധശാസ-
മുറക്കൊണ്ടു തൽഗുണങ്ങളങ്ങനെ പാടിപ്പാടി
അന്ധനായ് മേവീടുമകാമുകൻ തന്റെ കാമ-
ബന്ധനസ്ഥാവസ്ഥയിൽത്തീരുന്നു മൂന്നാമകം.

എത്രയോ വലുതായ സാഹസങ്ങളിൽപ്പെട്ടു
കീർത്തിയിലതിരയോരാഗ്രഹമുണ്ടാകയാൽ
ഉഷ്ണനാം പീരങ്കിത്തോക്കൊഴിക്കുമ്പോഴും നേക്കു
നിൽക്കുവാനല്ലപോലും കാതയ്യം കലരാതെ
ഏധമാനാഭിമാനപാരമായൊരു വീര-
യോധനാൽ ജീവിക്കുമക്കാലമേ നാലാമകം.

മേദസ്സു വലിച്ചേറ്റു വട്ടത്തിലുന്തിച്ചാടി
ചേതോഹാരിയർത്തീൻ തുന്ദിലോദരത്തോടും
പണ്ടത്തേ നടപ്പുകളിനത്തേ നടപ്പുകൾ
പണ്ടത്തേ നിയമങ്ങളിനത്തേ നിയമങ്ങൾ
എന്നിവകളിൽ നല്ലോരറിവുണ്ടെന്നു വന്നാൽ
തന്നത്താനെന്നു ഗംഭീരഭാവത്തോടും
ചാഞ്ചല്യമില്ലാത്തോരു വിധികർത്താവിൻനില-
യ്ക്കു ചൊതെ കഴിയുന്ന കാലമാണൊരുമകം.

കണ്ണിനു കാഴ്ചമങ്ങി മൂക്കത്തു കണ്ണാടയാൽ
ദണ്ഡാവലംബമായോരക്കാലമാറാമകം.

ദൃഷ്ടികൾ പോള രണ്ടും വീണടഞ്ഞൊരു കൊച്ചു-
കുട്ടിക്കെന്നതുപോലെ പല്ലൊന്നുമില്ലാതെയായ്
ക്ഷുത്തിനാൽ വാപിച്ചുൻ പിന്നിലെത്തീടും ഘോര-
മൃത്യുവിന്നശനത്തിനുള്ളൊരു പിണ്ഡംപോലെ
എല്ലാതും കയ്യൊഴിച്ചു നിസ്സാഹയനാൽത്തീരും
വല്ലാത്ത വാലംകൃതാനേഷാമതാകമകം.
ഈവിധമേഴകവും നടിച്ചു കഴിയുമ്പോൾ
ജീവിതനാടകത്തിൽക്കഥയും കലാശിച്ചു.

ഈ കവിത ക്ഷേപ്തീയർമാരകവിയുടെ ആശയത്തിന്റെ സപതരൂപിവർത്തനമാണ്. ഇത് ഏതാണ്ട് ഇരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലത്തിനുമുമ്പു കവനകൗമുദി മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതാണ്. മനുഷ്യജീവിതത്തിലെ ഏഴു ദശാവിശേഷങ്ങളെ ഒരു നാടകത്തിലെ ഏഴങ്കുങ്ങളായി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

അർത്ഥം:—നാനാഭാവഭംഗിയിൽ=പല മനോഭാവങ്ങളെ ഭംഗിയിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്. ലീലയിൽ=കളിയാടി. അനുകരിച്ചു=തന്മയചപത്തോടെ പുറപ്പെടുവിച്ച്. മന്ദമന്ദം=പതുക്കെപ്പതുക്കെ. രവിവിംബം=സൂര്യബിംബം. ശുദ്ധനിർലാഭനന്ദം=പരിശുദ്ധവും നിഷ്പ്രളങ്കവുമായ മൂലം. ഭഗ്യാനുഭവം=മുഹൂർത്തം കാണുവാൻ. ശൈശവം=കൗശലം. സ്വാനുരാഗത്തിൽ ബീജം=തന്റെ അനുരാഗത്തിന്റെ വിത്തു്. മാനിനിമണിയുടെ=സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ. രൂപലാവണ്യം=മെയ്യഴക്. (അനുരാഗബീജം മുളച്ചു വളർന്നിരിക്കുന്നത് രൂപലാവണ്യത്തിലാണ്.) സോൽക്കണ്ഠം=ഉൽക്കണ്ഠയോടുകൂടി. തൽഗുണങ്ങൾ=അവളുടെ ഗുണങ്ങൾ. അന്ധൻ=കുത്തവുമൂലം. കാമബന്ധനസ്ഥാവസ്ഥ=കാമത്തിന്റെ കടുക്കിപ്പൊട്ടിരിക്കുന്ന നില. കാതൽ=ഭീരു. ഏകമനോഭംഗം=വളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അഭിമാനം. വീരയോധൻ=വീരഭടൻ. മേടസ്സ്=കൊഴുപ്പ്. (രസം, അസ്തക്, മാംസം, മേടസ്സ്, അസ്ഥി, മജ്ജ, ശുക്ലം എന്നിങ്ങനെ ഏഴു ധാതുക്കൾ ഉള്ളതിൽ നാലാമത്തേതായ മേടസ്സ് എന്ന ധാതു.) ചേതോമാരിയാൽ=മനോഹരമായ. തുന്ദിലോദരം=കുടവയറ്. ചാഞ്ചല്യം=ഇളക്കം. വിധികർത്താവ്=ജഡ്ജ്. അഞ്ചാതെ=നിർഭയം. ദണ്ഡാവലംബം=വടി ആശ്രയമായിട്ടുള്ളത്. ദൃഷ്ടികൾ=കണ്ണുകൾ. ക്ഷുത്തം=വിശപ്പ്. ഘോരമൃത്യു=ഭയങ്കരമായ മൃത്യു. അശനം=ഭക്ഷണം. പിണ്ഡം=ഉരള. നിസ്സഹായൻ=തുണയില്ലാത്തവൻ. ജീവിതനാടകം=ജീവിതമാകുന്ന നാടകം.

൧൩. വിശ്വകാവ്യം.

ഇരുട്ടിൻസുഗ്ഗത്തിന്റെ താല്പര്യം ഗ്രഹിക്കുവാൻ
മുദാഗത്തുളളോരു വെളിച്ചം വായിയ്ക്കണം
വഴിയും വണ്ണാൽ കൃഷ്ണരീതിലാവണ്യം കാണാൻ
മഴവില്ലു വായിച്ചു നോക്കിയാൽ മതിയാമോ?
അഞ്ചിതപദാത്മസംബന്ധസൗഭാഗ്യത്തിന്റെ
നെഞ്ചിടി ധ്വനിസാരമാക്കാൻമറിയാമോ?
ആശയം വെളിവാക്കും വ്യാഖ്യാനം കാണാതുള്ളോ-
രീശ്വകാവ്യചിന്തയാൽപ്പരീകം നർച്ചല്ലോ.
നിശ്ചയമില്ലാതാകും പകർത്തും പാഴ് വാക്കാലി-
വിശ്വകാവ്യത്തെപ്പറ്റി പ്രസംഗിപ്പോനല്ല ഞാൻ
മാംഗല്യമഹനീയസൗരഭമാണോരിതിൻ-
സംഗീതപ്രവാഹത്തിലെൻതല തണുത്തെങ്കിൽ!
ഒന്നു തോന്നുകയാണു രാപ്പകലടുത്തുനി-
ന്നെന്നമീമഹാകവിയ്ക്കു ടിക്വിട്ടാൽപ്പോരും.

ലോകം ഒരു മഹാകാവ്യമാണ്. ഇരുട്ടും വെളിച്ചവും അതിലെ സുഗ്ഗങ്ങളാണ്. ഈ സുഗ്ഗങ്ങളിൽ ഒന്നിന്റെ സാരം മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ മറ്റൊരും വായിക്കണം. ഈ കാവ്യത്തിലേ രീതിയിറിവാൻ മഴവില്ലു വായിച്ചാൽ മതിയാകുമോ ആവോ. പദാത്മസൗഭാഗ്യവും ധ്വനിയും ആകും ഇന്നേവരെ മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള കാവ്യത്തിനു ഒരു നല്ല വ്യാഖ്യാനം കാണാതെ അർത്ഥം വിചാരിച്ചു പരീകം നർച്ചപോയിരിക്കുന്നു. ഇതിനെപ്പറ്റി ഒന്നും പറയുവാൻ ഞാനൊരുങ്ങുന്നില്ല. ഇതിന്റെ പുറമെയുള്ള സം

ഗീതത്തിൽ എന്റെ തല തണുത്താൽ നന്നു എന്നു മാത്രമേ ആശയുള്ളൂ. ഈ കാവ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ലെങ്കിലും കവിയുടെ അടുത്തു നില്ക്കുവാൻ തരമായാൽ മതി എന്നുണ്ട്. ഇതാണ് ഈ കൃതിയിലെ ആശയച്ചുരുക്കം. ഇരുട്ടിൻസൂത്രം=ഇരുട്ടാകുന്ന സൂത്രം എന്നും ഇരുട്ടിന്റെ സൃഷ്ടി എന്നും. വണ്ണാൽകൃഷ്ണരീതിലാവണ്യം=വണ്ണങ്ങളാൽ ഉൽകൃഷ്ടമായ രീതിയുടെ ലാവണ്യം. വണ്ണങ്ങൾ=നിറങ്ങൾ എന്നും അക്ഷരങ്ങൾ എന്നും. രീതി=സൃഷ്ടിസ്വഭാവം എന്നും കവിതാരീതി എന്നും. മഴവില്ലു=മഴവില്ല് എന്ന സൂത്രം. അഞ്ചിത.....സൗഭാഗ്യം=അഞ്ചിതമായ പദാർത്ഥസംഖ്യസൗഭാഗ്യം. പദാർത്ഥസംഖ്യസൗഭാഗ്യം=പദാർത്ഥസംഖ്യത്തിന്റെ സൗഭാഗ്യം. പദാർത്ഥസംഖ്യം=പദാർത്ഥങ്ങളുടെ സംഖ്യം. പദാർത്ഥങ്ങൾ=പദങ്ങളും അർത്ഥങ്ങളും എന്നും ലോകത്തിലെ വസ്തുക്കൾ എന്നും. നെഞ്ചിടിധപനിസാരം=നെഞ്ചിടിധപനിയുടെ സാരം. നെഞ്ചിടിധപനി=നെഞ്ചിടിധപനിയാകുന്ന ധപനി. ഇതു വിശ്വകാവ്യത്തിന്റെ ധപനിയായിരിക്കുന്നു. മാംഗല്യം... സൗരഭം=മാംഗല്യത്തിന്റെ മഹനീയമായ സൗരഭം. ഇതിൻ സംഗീതപ്രവാഹം=വിശ്വകാവ്യസംഗീതത്തിന്റെ ഒഴുക്ക്.

൧൪. കൃതകൃത്യൻ.

1. വിടനിടാതങ്ങനെ തന്നെനിന്നു
 വാടിപ്പുഴുക്കുത്തി നശിച്ചു പോയാൽ
 കാമൽപ്പനീർപ്പവിനതിൽക്കുചിത്ത
 മറൊന്നൊരാപത്തുവരേണ്ടതുളളു?
2. ഈശന്റെ പുതോപ്പിലുയന്നവന്റെ
 പൊന്നിൻ വെളിച്ചത്തു വളന്നുമേനേൽ
 വികാസമാണേ മതിയാവു മത്ത്യ-
 ന്നാമോദസംപൂത്തിവരുംവരെയ്ക്കും.
3. ആ ലക്ഷ്യമെത്താൻ കുതികൊണ്ടിടുമ്പോൾ
 വെയ്ക്കും പദത്തിൻ മധുരപ്രചാരം,
 ചരാചരസ്സന്ദനമേതുമെന്നു,—
 മഹോജഗജീവിതമെത്രപുണ്യം!
4. ദാത്തീത്വയാത്രയ്ക്കുയേത്തിനേവം
 ധർമ്മം നടത്തും ജഗതീശപരതപം
 ജയിക്കുമാറാകണമെന്നുമെന്നേ
 ലോകം സമസ്തം സുഖമേല്ക്കുകയുള്ളൂ.
5. അതിന്റെ വെന്നിക്കൊടി പൊങ്ങിമിന്നു-
 മിഥുനരാജ്യത്തൊരു ജന്തുപോലും
 എത്താതിരിക്കില്ലതതപുണ്യ-
 ക്ഷേത്രത്തിൽ നാളെ കൃതകൃത്യനീത്താൻ.

തോട്ടത്തിലെ പനിനീർപ്പൂവിനു പഴുക്കുതു പിടിക്കാതെ വികസിക്കണം. അതുപോലെതന്നെ ലോകത്തിലെ മനുഷ്യനും നിശ്ചാധം വളരേണ്ടതുണ്ട്. ചാലരങ്ങളിൽക്കാണുന്ന എതു സ്വന്തവും ഈ പൂണ്ണമായ വളച്ചുയെ ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള പാദന്യാസങ്ങളാണ്. ഈ തീർത്ഥയാത്രയിൽ അഭയപ്രദമായ ജഗതീശപരത്വം വിജയിക്കേ തന്നെ വേണം. അതിന്റെ വിജയക്കൊടി മീണുന്ന ധർമ്മാജ്യത്തു് എല്ലാവരും അമൃതതപത്തിന്റെ പുണ്യക്ഷേത്രത്തിൽ എത്താതിരിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ ഞാൻ കൃതകൃത്യനായിരിക്കണം. (ധർമ്മപഥത്തിലൂടെ കാരോ ജീവിയും പൂണ്ണതയിൽ എത്തിച്ചേരാതിരിക്കുകയില്ല എന്നു ചുരുക്കം. ഇക്കവിത തിരുവിതാംകൂറിലെ ക്ഷേത്രപ്രവേശവിളംബരത്തിന്നുമുതു് എഴുതിയതാകയാൽ അതിനെ മുൻകൂട്ടി കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള ഒരു അഭിനന്ദനവും ഈ കൃതിയിലുണ്ട്. ആ പക്ഷത്തിൽ ജഗതീശപരത്വത്തിന്നു രാജത്വം എന്നും ധർമ്മാജ്യത്തിന്നു തിരുവിതാംകൂർ എന്നും അമൃതതപ പുണ്യക്ഷേത്രത്തിന്നു ദേവായതനാമനും അർത്ഥമാക്കേണ്ടതാണ്.)

1. അർത്ഥം സ്പഷ്ടം.

2. ഈശന്റെ പുനോപ്പിൽ=ഈശ്വരന്റെ പുനോട്ടമായ ചോകത്തിൽ. ഉയന്നു്=ഉദിച്ചു്. അവന്റെ പൊന്നിൽവെളിച്ചത്തു്=ഈശ്വരൻ കൊടുക്കുന്ന വിജ്ഞാനശക്തിയിൽ. മേന്മേൽ=മേൽക്കുമേല. വികാസം=വളച്ചുയരുടെ പരിപൂണ്ണത. മന്ത്രിനു്=മനുഷ്യനു്. ആമോദസംപൂർത്തി=ആനന്ദപൂർത്തി. വെളിച്ചത്തു വളരുക, ആമോദപൂർത്തി വരുക (ചരിമളസമ്പൂർത്തി ഉണ്ടാവുക), ചികസിക്കുക മുതലായതിനാൽ മന്ത്രിയിൽ പുഷ്പത്വം ആരോപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

3. ആ ലക്ഷ്യം=പരിപൂണ്ണമായ വികാസം. കതികൊണ്ടിട്ടു വേൾ=കാടുവേൾ. പദത്തിൻമധ്യപ്രചാരം=മധ്യമായ കാൽവെപ്പു. ചാലരസ്വന്തം=ചാലരങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന ചലനശക്തി. അദോ=അശുഭം. ജഗജ്ജീവിതം=ലോകത്തിന്റെ ജീവിതം.

ചരാചരങ്ങളിൽക്കാണപ്പെടുന്ന ജീവസ്സന്ദനം പൂർണ്ണതയിലേക്കു കതിച്ചോടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന കാൽവെപ്പാണ്. ചോകത്തിന്റെ ജീവിതം പൂണ്യാതന്നെ.

4. അന്തീർമ്മയാത്രയ്ക്കു ഭയത്തിന് = ആ പരിശുദ്ധമായ യാത്രയിൽ അഭയം സിദ്ധിക്കുവാൻ. ഏവം = ഇപ്രകാരം. ജഗതീശ്വരത്വം = ജഗന്നായകത്വം, രാജത്വം, (ജഗതി = ജഗത്ത്, ഭൂമി). സമസ്തം = മുഴുവൻ. സുഖം = സൗഖ്യം.

5. അതിന്റെ ഐനിക്കാടി = ജഗതീശ്വരത്വത്തിന്റെ വിജയപതാക. ധർരാജ്യത്ത് = ധർമ്മത്തിന്റെ രാജ്യത്ത്. ജന്തു = ജീവി. അമൃതത്വപുണ്യക്ഷേത്രം = അമൃതത്വമാകുന്ന പുണ്യക്ഷേത്രം; അമൃതത്വത്തിന്റെ പുണ്യമായ ക്ഷേത്രം എന്നും. അമൃതത്വം = സച്ചിദാനന്ദം. കൃതകൃത്യൻ = കൃതാർത്ഥൻ.

൧൫. അഗ്നിഹോത്രം.

പത്തനാടിയില്ലെനിജ്ഞാധാനം ചെയ്തിട്ടില്ല
പുത്തനായ്ക്കടഞ്ഞു തീയെടുത്തിട്ടില്ലിന്നോളം
എൻകഴൽക്കരക്കാശുവെച്ചാൽ നമിച്ചിട്ടി-
ല്ലെങ്കിലുമകഞ്ഞനിക്കഗ്നിഹോത്രമുണ്ടെന്നും.
പരിപാവനഹോമഭൂമിയിൽപ്പുകയില്ലാ-
തെരിയും തീയിട്ടെന്നെയെല്ലിച്ചകർമ്മാദ്ധ്യക്ഷൻ
ചെയിയിൽസ്വകായ്മായ്ച്ചൊല്ലിനാനൊരു മന്ത്രം,
“രവിയിൽക്കൊളുത്തിയ തേജസ്സുതന്നേൻ കണ്ടേന.”
അപ്പരമോദാരന്റെ വാക്കിൽ ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചതി-
ല്ലിപ്പൊഴുമെനിക്കുണ്ടു ചോദ്യമൊന്നാവത്തിപ്പാൻ:
“ഇപ്പറഞ്ഞതിലെന്തുണ്ടത്രയ്ക്കുവകവെപ്പാ-
നപ്പാട്ടെപ്പറയനമഗ്നിഹോത്രീയാണല്ലോ”
മേനപൊട്ടിച്ചു തിന്നാനിങ്ങയച്ചതല്ലെന്നെ-
ക്കർമ്മചെയ്യുവാൻ മാത്രമെന്നാകിൽചോദിക്കാമോ?

ആധാനം ചെയ്യാത്തവനായ കവി അഗ്നിഹോത്രീയായിരിക്ക
ണം. കർമ്മത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായ ഒരു ചൈദികൻ തി കൊടുത്തു,
“ഇതാ നിനക്കുപരിശുദ്ധമായ അഗ്നി തന്നിരിക്കുന്നു” എന്നു ചെയി
യിൽപ്പറയുകയേ ഉണ്ടായുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ അഗ്നിഹോത്രീയായപ്പോൾ,
അഗ്നിഹോത്രീയായതുകൊണ്ടു വിശേഷിച്ചു മെച്ചമൊന്നുമുണ്ടാകാത്ത
തിനാൽ അപ്പാട്ടെപ്പറയനും അഗ്നിഹോത്രീയാണല്ലോ എന്ന് അന്യയ
പ്പെടുകയാണു കവി ചെയ്യൂത്. അനന്തരം അഗ്നിഹോത്രഫലം രുച

പൊക്കി നടക്കലല്ല എന്നും സ്വന്തം ജോലി ചെയ്യൽ മാത്രമാണ് എന്നും വരുന്നപക്ഷം ഒന്നും മിണ്ടാതിരിക്കുന്നതുതന്നെയായിരിക്കും നല്ലതെന്നു കവി തീരുമാനിക്കുന്നു. ജീവിതപരമോദ്ദേശം നിഷ്കാമകർമ്മമാണെന്നു സിദ്ധാന്തം.

പത്തനാടി=അഗ്നാധാനമെന്ന കർമ്മം ചെയ്ത് അടിതിരിപ്പാട് എന്ന സ്ഥാനം കിട്ടിയ ആളുടെ ഭാര്യ. ആധാനം=അഗ്നിഹോത്രിയാകുവാനുള്ള കർമ്മം. പുത്തനായ്=പുതുതായി (അടുപ്പിലെത്തിയപ്പോഴെന്നു താല്പര്യം), പണത്തിനുവേണ്ടി. (പുത്തൻ എന്നൊരു നാണയം കൊച്ചിയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു). കടത്തു=അരണി കടത്തു. എൻ... നമിച്ചിട്ടില്ല=അഗ്നിഹോത്രികൾക്കു പണക്കിഴിവെച്ചു നമസ്സരിക്കുക പതിവുണ്ട്. അകത്തു് = അകത്തു വടക്കിനിയിൽ, ശരീരാന്തർഗത്തു്. അഗ്നിഹോത്രം=അഗ്നിഹോത്രമെന്ന വൈദികകർമ്മം, ജാരാഗ്നിഹോമമായ ഭക്ഷണം. കർമ്മാദ്ധ്യക്ഷൻ=ആധാനം ചെയ്യിക്കുന്ന വൈദികൻ, ഈശ്വരൻ. രവിയിൽ=സൂര്യനിൽ. കൊളുത്തിയ=വൈദികപക്ഷത്തിൽ ആരോ കൊളുത്തിയ എന്നും ഈശ്വരപക്ഷത്തിൽ താൻ കൊളുത്തിയ എന്നും. തേക്കുസ്സു=അഗ്നി. പരമോദാരൻ=വലിയ ദാനശീലൻ. അപ്പാട്ടെപ്പായൻ=അയർവീട്ടിലെപ്പായൻ. മേന്മ പൊട്ടിച്ചതിനാൻ=ഉയർന്ന ജീവിതം നയിച്ചു സുഖിപ്പാൻ.

എന്നു കെഴുമാരും.

1. പ്രസന്നമധുരസ്തിഭാം
പ്രഭാതം ശാന്തശീതളം
പ്രാണികൾക്കുള്ള കെഴുമാര-
മതിലും പ്രിയദർശനം.
2. ഗംഭീരനാം ധർമ്മഭടൻ
കൈകാണിക്കാത്ത പാതയിൽ
ഇടംവലം നോക്കിപ്പോ
കുമാരനേ നടക്കുവാൻ.
3. ഉരിയാടാൻ ഭാഷവേണ്ട
പറയാമെന്തുമാരെടും
ചങ്ങാതിമാരാണെല്ലാരു
പശു പക്ഷി മനുഷ്യനും.
4. മനുഷ്യക്കുട്ടി മുറത്തു
വന്നെത്തിടുന്ന കാക്കയായ്
അസ്സച്ചു വണ്ണമോതുന്നീ-
ലെന്നെല്ലാം പ്രിയവാക്കുകൾ.

5. അചേതനതപം ലോകത്തിൽ
കുമാരന്നില്ലാരേടവും
ഉപധാനം 'കൊച്ചുവാവ'-
യെന്റെ കുട്ടിക്കറക്കുവാൻ.
6. സമസ്തപ്രാണിസൗഹൃദം
കലരും കുട്ടിയല്ലയോ
സ്വതന്ത്രഭാവനാസ്വർഗ്ഗ-
സൗന്ദര്യം കണ്ടിടം കവി?
7. സമഭാവന കൈക്കൊണ്ട
മഹാജ്ഞാനപോലവേ
മഹാകവിക്കും ഗുരുവായ്
പെല്ലും കൗമാരമേ! തൊഴാം.

വിഷയം സ്പഷ്ടം.

1. പ്രസന്നമധുരസ്തിഷം=പ്രസന്നവും മധുരവും സ്തിഷവും ആയിട്ടുള്ളത്. പ്രസന്നം=പ്രസാദമുള്ളത്. സ്തിഷം=പ്രിയപ്പെട്ടത്. ശാന്തശീതളം=ശാന്തിയും കുളിർമയുമുള്ളത്. പ്രാണികൾ=ജീവികൾ. പ്രിയദർശനം=പ്രിയമായ ദർശനത്തോടു കൂടിയത് എന്നു വിഗ്രഹം. കാണുവാൻ കൗതുകമുള്ളത്.

2. ധർമ്മഭടൻ=ധർമ്മമാകുന്ന ഭടൻ, ധർമ്മത്തിന്റെ ഭടൻ. (പോലീസുകാരൻ)

5. ഉപധാനം=തലയണ. (തലയണയെടുത്തു 'കൊച്ചുവാവ' എന്ന പദത്തെ കട്ടികൾ കളിക്കാൻല്ലോ) കൊച്ചുവാവ=കൊച്ചുകട്ടി. (ഇതു കട്ടികളുടെ ഭാഷയാണ്.)

6. സമസ്തപ്രാണിസൗഹൃദം = എല്ലാ ജീവികളിലും സ്നേഹം. സ്വതന്ത്രഭാവനാസ്വതന്ത്ര്യം=സ്വതന്ത്രമായ ഭാവനയാകുന്ന സ്വതന്ത്രത്തിന്റെ സൗഹൃദം.

7. വെല്ലം=ജയിക്കുന്നു.

൧൭. മണികണ്ഠനാലിനോട്.

കുനലക്കോനും ടിപ്പുസുൽത്താനും തേക്കുംകാട്ടിൽ
നിന്നടുത്തുനിന്നന്നാത്മസൈനികരോടായ്
വീയ്യാദീപനമാകും പ്രസംഗം ചെയ്തിട്ടുണ്ടാം,
യെയ്യുമായ്ജയക്കൊടി നാട്ടിനോക്കിയിട്ടുണ്ടാം,
അക്കൊടി രണ്ടും പൊട്ടി വീണ കാഴ്ചകൾ കണ്ടു
നില്ലെ നിമ്മമതൈപക മാധുര്യമയാസൃക്തം
വാടിയിട്ടുണ്ടാമേവം മൺരസപരങ്ങളും-
ലാടിയിട്ടുണ്ടാം കാരറിൻനടനത്തിനൊപ്പം നീ.
ആജനശുദ്ധൻ വിണ്ണിൽ നോക്കി നീ കളിച്ചാലും
പ്രാജഭക്തൻ നീയെന്നു പറവോർ പറയട്ടെ.
അവരെപ്പഴിച്ചിട്ടില്ലാവശ്യം, നീ ചെയ്താലും
ഭവനേശപരപൂജ നിത്യമീ നിലയാലേ.
ശമസാധനപാഠമെന്നും നിൻസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ-
കുന്ദലോലമാം ലോകം വായിച്ചു പഠിക്കട്ടെ!

തൃശ്ശിവപേരൂർ മണികണ്ഠനാലിന്റെ നിലയിൽനിന്നു പ്രായോ
ഗികമായ പാഠം പഠിക്കുവാനുണ്ടെന്നു സമർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു.

കുനലക്കോൻ=സാമൂതിരി. (സാമൂതിരിപ്പാട് ഏതാണ്ടു കൊല്ലവ
ഷം 932-ാമാണ്ടുമുതൽ 936-ാമാണ്ടുവരെ തൃശ്ശിവപേരൂർ കൈവശം
വെച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ചരിത്രമുണ്ടു്.) നിന്നടുത്തു =അങ്ങയുടെ സമീപത്തു്.
അന്നന്നു് =അതാതു കാലത്തു്. ആത്മസൈനികരോടായ്=സ്വന്തം ഭട
ന്മാരോട്. വീയ്യാദീപനം=ചിത്രത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതു്.

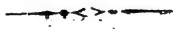
വീഴ്ച.....ടുണ്ടാം—സാമൂതിരിപ്പാടും ടിപ്പുവും മണികണ്ഠനാലിന്റെ അടുത്തുനിന്നു സൈന്യങ്ങൾക്കു ഉൾപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രസംഗിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെന്നും ജയക്കൊടി നാട്ടി ഉറപ്പു കഴിഞ്ഞില്ലേ എന്നു നോക്കിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെന്നും കവി ഉൾക്കാവണം ചെയ്യുന്നു.

നിർമ്മമതൈകമാധുര്യം മഹാസൂക്തം = നിർമ്മമതപത്തിന്റെ ഏകമായ മാധുര്യത്തിന്റെ മഹാസൂക്തം. നിർമ്മമതപം = നിസ്സമാർത്ഥത. ഏകം = മുഖ്യം. മഹാസൂക്തം = ശ്രേഷ്ഠമത്രം. മർദ്ദസപരങ്ങൾ = മർദ്ദശബ്ദങ്ങൾ. കാറ്റിൻനടനം = കാറ്റിന്റെ നൃത്തം.

അക്കൊടി.....നൊപ്പം നീ—സാമൂതിരിപ്പാടും ടിപ്പുവും കൊടി നാട്ടിയപ്പോഴും അവരുടെ കൊടി ചൊട്ടിവീണപ്പോഴും യാതൊരു ഭാവഭേദവും കൂടാതെ മർദ്ദസൂക്തം പാടിക്കൊണ്ടു കാറ്റിന്റെ നൃത്തത്തിന്നനുസരിച്ചു മണികണ്ഠനാൽ ആടിക്കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിരിക്കാം.

ആജന്മശുദ്ധൻ = ജനനാൽത്തന്നെ പരിശുദ്ധിയുള്ളവൻ. വ്യാജഭക്തൻ = കപടഭക്തൻ. ആജന്മ.....നിയയാലേ—മുൻവരികളാൽ മണികണ്ഠനാലിൽ ഒരു ഭക്തന്റെ ചേഷ്ടകൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്നുശേഷം കവി ആലിനെ അഭിനയിച്ചു പറയുന്നു, നീ ലൗകികകാര്യങ്ങളിലൊന്നും ശുദ്ധിയാതെ ആകാശത്തേയ്ക്കു നോക്കിക്കളിച്ചുകൊള്ളുക. നിന്റെ കളി കാണുന്നവർ നിന്റെ ഭക്തിചേഷ്ടകൾ കളവാണെന്നു പറയുന്നവർക്കും പഠത്തുകൊള്ളട്ടെ അവരെ ദോഷം പറഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ല. ഈ നിലയിൽ നിന്റെ ഈശ്വരപൂജ നടക്കട്ടെ.

ശമ്സാധനപാരം = സുഖം സാധിച്ചിരിക്കുന്നതായ ഒരു പ്രായോഗികപാരം. നിൻ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ = നിന്റെ സമീപത്തു്. കൽപോലം = കൽക്കല്ലിൽ താൽപര്യത്തോടുകൂടിയതു്.

മവ. ഒരു നരബലി.

1. കയ്യിൽക്കൊരി, മധുമോത്തുകയാൽത്തുടത്തു
തിയ്ക്കാത്ത കണ്ണു, ചകിരിക്കുതിരായ കേശം,
മെയ്യിൽക്കിടന്നിളകിടും രാദസ്ഥിമാല്യം,
മയ്യാത്ത മേനിയൊടിടഞ്ഞൊരുടത്ത വസ്ത്രം.
2. ഈ മട്ടെഴും ഭേജനങ്ങളനേകമൊന്നി-
ച്ചാമന്ത്രധിംധിമരവത്തൊടുമാത്തുതുളി
യാ! മന്ത്രിനേകനെ നടുക്കു നടത്തിയെങ്ങോ
സപാമിക്കെഴും നരബലിക്കു നയിക്കയത്രേ.
3. ഏത്തിക്കഴിഞ്ഞു പുരുഷാരമൊടൊത്തു കാളീ-
ക്ഷേത്രത്തിനുള്ള നടയിൽ ദ്രവകായനേകൻ
അത്തവ്വ തൻ കഥ കഴിഞ്ഞിടുമെന്നറിഞ്ഞു-
മന്ത്രസൂനായവനതാ വിജയിപ്പു വിദപാൻ.
4. പട്ടൊന്നവന്നരയിലുണ്ടു, തലയ്ക്കു ചുറ്റി-
ക്കെട്ടിച്ച തെച്ചിമലർമാല തുടത്തുകാണു;
പുഷ്പപ്രഭാതരജമായൊരു കങ്കമല്ലൊ-
ട്ടിട്ടുള്ള നൊറി വിലസുന്നു വിയത്തിടാതെ.
5. മിന്നുന്നു ചൂട്ടകളയന്നു മഹീരഹങ്ങൾ
ചിന്നം മഹാടവിയി;—ലുഗ്രമൃഗങ്ങൾപോലും,
വന്നീലടുത്തവിടെ മാമരശാഖയൊന്നി-
ലുന്നിദ ഗച്ഛുമൊരു കൂമനിരുന്നു മൂളി.

6. നില്ക്കുന്നു നിസ്സുലഭമയന്നൊരു വാദ്യഘോഷം,
പൊക്കുന്നു വാളൊരു വധോദ്യതമായ ഫസ്തം,
നേർക്കുന്നു വീപ്പിലകിനാകെ, വിയത്തിൽനിന്നു
നോക്കുന്നു താരകൾ. തമോമയമാ നിശിമം.
7. മനുഷ്യകത്തിനുടെ കണ്ണനിന്നും ചൊരിഞ്ഞാൽ
പ്രീണിച്ചു ദേവി വരമേകിടുമെങ്കിലാട്ടെ,
കാണാം മനുഷ്യബലി നൽകിടുവാൻ തുടങ്ങി-
യോനിൽജ്ജഗജ്ജനനിതൻ കനിവല്ലമിപ്പോൾ.
8. കൊട്ടിത്തുറന്നു നട, കോവിലിനുള്ളിൽനിന്നു
പെട്ടെന്നൊരട്ടംസിതത്തൊടെടുത്തുചാടി,
ദൃഷ്ടപ്രമാണിയുടെ ശീഷ്മരിഞ്ഞുദംഷ്ട്ര-
കാട്ടിക്കടുത്ത ചുടുചോര കുടിച്ചു ചണ്ഡി.
9. ചാകാനടുത്ത നിമിഷത്തെ നിനച്ചു കണ്ണീർ
തുകാതിരുന്നൊരു മഹാമുനിചീരനുണ്ടോ
ആ കാളിമാതിനുടെ കേളിയിൽ നിന്നു ജീവൻ
പോകാതെ കിട്ടിയതിലിത്തിരി ചാരിതായ്കൂം!
10. കാലന്റെ കണ്ണിന്നകൾ ചിന്നമനാദിതേജ-
സ്സോളംതൂങ്ങിവിടുമൊരതുതപ്പുണ്യരൂപൻ
രൈലോക്യ സാന്തപനസമുത്സുകസതപസാരൻ
നീലച്ച കാട്ടിലത ദൂരെ മറഞ്ഞുപോയി.

ജഡഭരതൻ എന്ന ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യം കവി എഴുതിവരുന്നുണ്ട്. അതിൽനിന്നു ഒരു ഭാഗമാണ് ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഭരതൻ എന്ന രാജാവ് രാജ്യഭാരം ചെയ്യതിനുശേഷം പുലസ്ത്യപ്രാശ്രമത്തിൽച്ചെന്നു വൈരാഗ്യത്തോടെ കാലം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവിടെ ഒരു പുഴയിൽ വെള്ളം കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഗർഭിണിയായ മാൻപേട സിംഹാശ്വം കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു പെട്ടെന്നു പ്രസവിച്ചു കട്ടി വെള്ളത്തിൽ വീണതു കണ്ടു കനിഞ്ഞ ഭരതൻ ആ മാൻകട്ടിയെ വളർത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം അന്ത്യകാഠന്തു മാൻകട്ടിയുടെ സ്മൃതിയോടുകൂടി മരിക്കുകയാൽ മാനായി ജനിച്ചു. ഈ ജന്മത്തിൽ മാനിന്നു പൂർണ്ണജന്മസ്സരണയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ മാൻ പുലസ്ത്യപ്രാശ്രമത്തിൽത്തന്നെ കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഇങ്ങനെ രണ്ടു ജന്മം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഭരതൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ മകനായി ജനിച്ചു. ഈ ബ്രാഹ്മണനെ പത്തു മക്കളുണ്ടായിരുന്നു. പത്താമത്തെ മകനാണ് ജഡഭരതൻ. അച്ഛൻ ജ്യേഷ്ഠന്മാരായ ഒമ്പതു പേരെ ജന്മനാ ജഡനായിരുന്ന കട്ടിയുടെ ഭാരം ഏല്പിച്ചു മരിച്ചുപോയി. ജ്യേഷ്ഠന്മാരായ ഒമ്പതു പേരും ഇദ്ദേഹത്തെ ഖലുകികളായ കർമ്മങ്ങൾ അനുസരിച്ചു നടക്കുവാൻ നിബ്ബന്ധിച്ചുനോക്കി. ഒടുവിൽ ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തേയ്ക്കു തള്ളി. ഇതിനുശേഷം നിവ്വികാരമായി നടന്നിരുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ ചില കൃഷിക്കാർ നെല്ലു കാക്കുവാൻ മാടത്തിൽ ഇരുത്തി. അതിലിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു വൃഷ്ടപതിയുടെ ഭ്രൂണാർ യജമാനൻ ചെയ്യുന്ന നരബലിയുടെ ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടി ഇദ്ദേഹത്തെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. നരബലിസമയത്തു കാളി നരബലി ചെയ്യുന്നവനേയും അവന്റെ ഭ്രൂണാരോരുമാണ് വധിച്ചത്. ഇതിനുശേഷം ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു പോയ ബ്രാഹ്മണനെ ജഹ്നുഗണൻ എന്ന രാജാവിന്റെ മഞ്ചൽ ചുമക്കുവാൻവേണ്ടി രാജഭടന്മാർ പിടിച്ചു. ജഹ്നുഗണൻ സനകഭിമുനികളിൽനിന്നു ജ്ഞാനോപദേശം വാങ്ങുവാൻ പോവുകയായിരുന്നു. പുതിയ അമാലൻ പതുക്കെ നടന്നതിനാൽ മഞ്ചലിളകുവാൻ തുടങ്ങി. രാജാവു താഴത്തിങ്ങി ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ അന്നുവരെ മൗനം അവലംബിച്ചിരുന്ന ബ്രാ

ചമന്നൻ ആദ്യമായി സംഭാഷണം ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. അനന്തരം ഇദ്ദേഹം രാജാവിന്നു ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്തു. ഇതാണു ജഡഭരതൻ എന്ന കഥ. ഈ കഥാഭാഗത്തിൽ നരബലിയുടെ സന്ദർഭമാണു പുതുതായി എഴുതിവരുന്ന ജഡഭരതൻ എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യത്തിലെ ആദ്യഭാഗം.

1. കരാരി=കത്തുവാനുപയോഗിക്കുന്ന ഒരുതരം നീണ്ട കത്തി അല്ലെങ്കിൽ കൊച്ചുവാൾ. മധു=മദ്യം. രദസ്ഥിമാല്യം=രടത്തായ അസ്ഥിമാല്യം എന്നു വിഗ്രഹം. രടത്തു്=ശബ്ദിക്കുന്നതു്. അസ്ഥിമാല്യം=അസ്ഥിമാല. മയ്യു്=കണ്ണെഴുത്തുമഷി. മേനി=ശരീരം.

മയ്യൊത്ത.....വസ്ത്രം—ശരീരംപോലെ കറുത്തിരിക്കുന്ന ഉടുത്ത മുണ്ടു്.

2. ആമഗ്ര ഡിണ്ഡിമരവം=ആമഗ്രമായ ഡിണ്ഡിമരവം. ഡിണ്ഡി മരവം=ഡിണ്ഡിമത്തിന്റെ രവം. ആമഗ്രം=മുഴക്കമുള്ളതു്. ഡിണ്ഡിമം =കൊട്ടുന്ന ചര. രവം=ശബ്ദം. എങ്ങോ=എവിടെയ്ക്കോ. സ്വാമികൈഴ്സു നരബലിക്ക്=തങ്ങളുടെ യജമാനൻ ചെയ്യുവാൻ ചോദിക്കുന്ന നരബലി എന്ന കർമ്മത്തിന്നു്. നയിക്ക=കൊണ്ടുപോവുക.

3. പുരുഷാരം=ആർക്കുളള. കാളീക്ഷേത്രത്തിന്നുള്ള നടയിൽ=ഭദ്ര കാളീയമ്പലത്തിന്റെ നടയ്ക്കൽ. ദ്രവകായൻ=കുട്ടിത്തമുള്ള ശരീരത്തോടുകൂടിയവൻ. അത്തവ്യു്=ആ സമയത്തു്. തൻകഥ കഴിഞ്ഞിട്ടമെന്താൻ മരിക്കുമെന്തു്. അത്രസ്യൻ=ഭയമില്ലാത്തവൻ. വിഭാൻ=അറിയുന്നവൻ (ലോകവ്യാപാരങ്ങളുടെ നിസ്സാരതയെപ്പറ്റി നല്ല ബോധമുള്ളവൻ.)

4. തെളിമലർമാല=തെളിച്ചുമാല. പുഷ്പലാതരജം=നല്ലപോലെ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന. വിയത്തിടാതെ=ഭയത്താൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന വിയപ്പം കൂടാതെ.

5. ബലി ചെയ്യപ്പെടുന്ന പുരുഷന്റെ വേഷം വണ്ണിച്ചതിനുശേഷം വധസന്ദർഭത്തെ വണ്ണിക്കുന്നു.:-

മിന്നുന്നു = ഭേദമാക്കുകയും മറ്റും കയ്യിൽ മിന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഉയന്നു - മിന്നുന്നു എന്നതിന്റെ വിശേഷണം. മഹീരഥങ്ങൾ = വൃക്ഷങ്ങൾ. മിന്നും = ക്രമമില്ലാതെ നിലക്കുന്ന. മഹാഭവിയിൽ = വൻകാട്ടിൽ. ഉഗ്രമൃഗങ്ങൾ = ഭയങ്കരമൃഗങ്ങൾ. മാമരശാഖയൊന്നിൽ = ഒരു വചിച്ച മരത്തിന്റെ കൊമ്പത്തു്. ഉന്നിദ്രാപ്തം = വലിച്ചു അന്ധകാരത്തോടെ. ഉഗ്രമൃഗങ്ങൾക്കുപോലും സമ്മതമല്ലാത്ത കായ്ത്തിൽ 'നടക്കട്ടെ' എന്നു പറയുവാൻ ഒരു കൂമരനായി എന്നു പദ്യത്തിന്റെ അഭിപ്രായമുൾക്കൊള്ളുന്നു.

6. നിസ്സുധം = എതിരോട്. വധോദ്യമായ ഫസ്സം = കൊല ചെയ്യുവാനൊരുങ്ങിയ കൈ. നേക്കുന്നു = നേരിയതായിത്തീരുന്നു വീപ്പ് = ശ്വാസം. (ലോകം ഭയംകൊണ്ടു് അമ്പരന്നു ശ്വാസമില്ലാത്തവിധം നിലക്കുന്നു എന്നിങ്ങിനെ കാഠര വീശിയില്ല എന്ന ആശയത്തെ ഭംഗ്യന്തരേണ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.) വിയത്തിൽനിന്നു = ആകാശത്തുനിന്നു്. താരകൾ = നക്ഷത്രങ്ങൾ. (നക്ഷത്രങ്ങളാകുന്ന കണണികൾ = ആരുടെയൊക്കെയോ കണ്ണുമണികൾ എന്നുമാകാം.) തമോമയം = ഇരുളടഞ്ഞ. നിശീമം = അലംഭാവം.

7. മനുഷ്യകം = മനുഷ്യസമൂഹം. കണ്ണനിണം = കഴുത്തിലെച്ചേര. പ്രീണിച്ചു = സന്തോഷിച്ചു. ജഗജ്ജനനിതൽകനിവു് = ലോകമാതാവിന്റെ ദയ (ലോകമാതാവിന്നു കനിവുണ്ടാകയില്ല എന്നു പദ്യത്തിലെ ഫലിതാത്ഥം.)

8. കൊട്ടിത്തുറന്നു = ശബ്ദത്തോടെ തനിയെ തുറന്നു. അത്ഥസിതം = അത്ഥാസം. ശീഷം = തല. ചണ്ഡി = കോപിച്ച കാളി (ഈ പദ്യത്തിൽ രൗദ്രരസത്തിന്നനുഗുണമായ പരഷാക്ഷരങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള രചന പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്.)

9. മരണമടുത്തു എന്നു കണ്ടപ്പോൾ കണ്ണിർ ചൊരിയാത്ത മുമ്പത്തെ കാളി കൊല്ലാതിരുന്നതിൽ യാതൊരു കൃതാത്ഥതയും ഉണ്ടാകുകയില്ല.

10. കാലന്റെ കണ്ണിണകൾ ചിന്നമനാഭിതേജസ്സ് = കാലനു നേരിട്ടു നോക്കുവാൻ പോലും കഴിയാത്ത ഈശ്വരതേജസ്സ്. അതുകൊണ്ട് പുണ്യരൂപൻ = അതുകൊണ്ട് പുണ്യരൂപത്തോടുകൂടിയവൻ. ഐശ്വര്യോപാധി സമുദയം = ഐശ്വര്യോപാധി സമുദയത്തിൽ സമുദയമായ സമുദയത്തോടുകൂടിയവൻ. (മൂന്നു ലോകത്തിനും ആശ്വാസമരുളുന്ന സാതപതികളാൽ.)

൧൯. തങ്കത്തിന്റെ അതിഥി.

വത്സരം രണ്ടായിട്ടില്ലെന്ന് വീട്ടിൽ വിരുന്നായെന്ന്
വത്സവനിട്ടിനിവളാതിഥേയിയാണാക്കും.

ബാലയാലിനുമുള്ള ധന്യനായതാരെന്നോ?
നീലകോമളനൊരു കൊച്ചുകാകനീവീട്ടിൽ.

അമ്മ വായിലേകിയ ചോരൊരു വാറുണ്ടീല
പൊൻമകളരികത്തുണ്ടതുകണ്ടുകൊണ്ടുളളൻ
ഉന്മേഷമില്ലായ്മയ്ക്കു കാരണമാരായ്കയാ-
ണമ്മയുളളന്മാരപ്പോൾ കേൾക്കായി കാകാരാവം.

വാനിൽനിന്നിറങ്ങിയിട്ടുണ്ടൊരു മഹാതിഥി
താനതു കണ്ടുകൊണ്ടു മുന്പിച്ചുണ്ണമോ തങ്കം?
സപ്തസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കൊച്ചുരാണികല്പിച്ചു,
“കാക്കയ്ക്കുമാമു?” ചൊന്നാനമ്മയോടപ്പോളുളളൻ,
“ഇരുപൂഞ്ചിറകായി നമ്മളെങ്കിലിക്കൂട്ടി
പറവക്കിടാങ്ങൾക്കു പിന്നാലെപ്പറന്നേനേ!”

അപ്പൻ സമീപത്തു നിൽക്കു രണ്ടു വയസ്സു തികയാത്ത മകൾ
ക്ക് അമ്മ ചോദിക്കുകയുണ്ടാകുമിരിക്കുന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ
ഒരു കാകന്റെ വരവായി. “കാക്കയ്ക്കു മാമു” എന്നു പറഞ്ഞു മകൾ
കാക്കയുടെ വേഷുകളിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ സംഭവമാണ്
‘തങ്കത്തിന്റെ അതിഥി’ എന്ന കവിതയ്ക്കു വിഷയമായിത്തീർന്നിരി-
ക്കുന്നത്.

ആതിഥേയം=അതിഥിസൽക്കാരം ചെയ്യുന്നവർ.

വത്സരം.....ണാക്ഷം= എന്റെ കാമനക്ഷത്രി വീട്ടിൽ വിരുന്നുക്കായി വന്നിട്ടു രണ്ടു കൊല്ലം തികഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇതിനിടയിൽ അവർ ആതിഥേയിയായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. (കുട്ടിയുടെ വാക്കുകളും ചേർക്കുകയും വീട്ടിൽ വരുന്നവർക്കു് ഒന്നാംതരം സൽക്കാരമാണു് എന്നു സാരം.)

ബാലയാജ്=കുട്ടി നിമിത്തം. നീലകാമമുൻ=കുറുത്തു് അഴകുള്ളവൻ.

ഉന്മേഷകാകാരവം=കുട്ടിനു് ആരേയും തനിക്കൊത്തതായി കിട്ടാത്തതുകൊണ്ടായിരിക്കാം കുട്ടിക്ക് ഉഴണിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഉത്സാഹം തോന്നുന്നതിരിക്കുന്നതു് എന്നു വിചാരിക്കുവാൻ അപ്പനമ്മമാർക്കു ബുദ്ധിയുണ്ടായില്ല. അവർ കുട്ടിയുടെ ഉന്മേഷക്കുറവിന്നു കാരണം തേടുന്നു. അപ്പാഴ്ക്കും ഉരുക്കയുടെ ശബ്ദം.

മഹാതിഥി=മഹാനായ അതിഥി. സ്വർഗ്ഗസംഗ്രാജ്യത്തിന്റെ കൊച്ചുരാണി=സ്വർഗ്ഗീയങ്ങളായ നുകല സമ്പത്തു കളഭേയും പൂണ്ണമായ ഉടമസ്ഥതയുള്ളവർ. കാക്കയ്ക്കു മാമം=കാക്കയ്ക്കു വേറും.

ഇരു പുഞ്ചിരക്=രണ്ടു നല്ല ചിറക്. ഇരു.....നേനേ—നമ്മൾക്കു് മറ്റേതെങ്കിലും വിധത്തിൽ ചാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ആ ചിറകുകളുടെ സഹായത്താൽ ഈ കുട്ടിക്ക് പറവകിടങ്ങളുടെ പിന്നാലെ പറക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു.

൨൦. തമ്പുരാന്റെ തിരുനാൾ.

പൂപ്പൊലിമുഴക്കിയ പൂക്കോഴി കണ്ണം കുഴ-
ഞ്ഞപ്പാട്ടനിശ്ശബ്ദമായ്നിന്നുപോയതുനേരം
രണ്ടുസന്തതികളാൽ, സ്സമവർത്തിയാലുഴി-
യാണ്ട രാമവർമാവ്യൻ കൊച്ചിത്തമ്പുരാനാലും,
ധന്യധന്യനാദിത്വനായിരംകരംകൊണ്ടും
പൊന്നുവെച്ചിപ്പൂക്കൊണ്ടുവന്നെത്തി വിഹായസ്സിൽ.
കലവാഴകളിന്മേൽപ്പഴവുക്കൊത്തിത്തിന്ന
കളുഗീതികൾ തത്തിക്കളിപ്പൂ പറവകൾ
കാമിതം കൈവന്നോരു പെരജാനപദന്മാർ
സപാമിയെസ്തുതിച്ചെങ്ങും നടമാടി നിൽക്കുമ്പോൾ
താമരക്കുളത്തിലെ നീർക്കണം തളിച്ചതാ
മാമരക്കൊമ്പാൽപ്പകവീശുന്നു സമീരണൻ.
ആസവംനറയാത്ത പുഷ്പമില്ലദ്വാനത്തി-
ന്നാറ്റാദം വഴിയാത്ത ഹൃദയം ജനതന്ത്രം.
ഉച്ചലൽപ്പതാകകളാഴിയോടുരയ്ക്കയാ-
“ണച്ചത്തിൽ, കുറെക്കൂടിയുച്ചത്തിൽ, ഭേരീനാദം”
ഉത്സവം ചരാചരമംഗളോത്സവമിന്ന
മൽസപാമിഗോശ്രീകാന്തൻതൻതിരുനാളിന്നല്ലോ
നിഖിലാനന്ദമൂലംതിരുനാൾ വെൽക ക്ഷോണീ-
മാലവാവസ്തുൽപ്പൊന്നുതമ്പുരാൻ വെൽവൂതാക!!

ഇതു ഇന്നത്തെ കൊച്ചി വലിയ തമ്പുരാന്റെ തിരുനാളിനെ സ്തംഭനാശിച്ചു തിരുത്താം.

പുറപ്പാലി=ആപ്പുവിളി. അപ്പാഴ്=അങ്ങനെയെന്നെ. സമവർത്തി=ധർമ്മരാജാവ്. കളിയികൾ=മധുരമായിപ്പറയുന്നവ. പെരുമാറ്റം=പെരുമാറ്റം നാട്ടുകാരും. സമീരണൻ=വായു. ഉച്ചലൻ=ഉച്ചലൻ കൊടിക്കുകൾ. ഉച്ചത്തിൽ=ഉറക്കം. ഭേദിനാദം=പെരുമ്പറയുടെ ശബ്ദം. ചരാചരമംഗളോത്സവം=ചരാചരങ്ങളുടെ മംഗളമായ ഉത്സവം. മൽസരം=മുൻപറന്നാമൻ. ഗോശ്രീകാന്തൻ=കൊച്ചി രാജാവ്. നിഖിലാനന്ദമൂലം തിരുനാൾ=നിഖിലാനന്ദമൂലമായ തിരുനാൾ. (തമ്പുരാന്റെ തിരുനാൾ മൂലമാണ്.) വെൽക=ജയിക്കുമാറുക. കേണിമാലയം=ഭൂമിയിലെ ദേവേന്ദ്രൻ. വെഴുതുക=വിജയിക്കുമാറുക.

൨൧. ഈശ്വരനുണ്ട്.

1. പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ മേളിച്ചു
നടമാടുന്ന ഭൂമിയിൽ
അവർക്കു ബലിനൽകേണ-
മതുശാശ്വതശാസനം.
2. അതിന്റെ പാണികൊട്ടിന്റെ
ഗംഭീരധ്വനിയല്ലയോ
ഇരമ്പിടുന്നു ലോകത്തിൽ-
പരിഷ്കാരോത്സവങ്ങളിൽ.
3. അതുവേണം പക്ഷെ മേന്മ
ദേവനുണ്ടെന്നൊരിക്കലും
മറന്നുപോകൊല്ലെന്നൊന്നു
പറയും പാഴ് വചസ്സുഞാൻ.
4. “എന്തിനു കല? സൗന്ദര്യ-
മെന്തിനീശ്വരനെന്തിന്?
ശാരീരതപ്തം വേണ-
മൊപ്പമെല്ലാക്കുമെപ്പൊഴും”
5. എന്റെ ചങ്ങാതിമാരെനോ-
ടിതാണോതുന്നതെപ്പൊഴും
എനിക്കു മടിയുണ്ടയ്യോ
മതം മാറേണ്ടതെങ്ങനെ!

6. ആദമാഴിയുമൊന്നിച്ചു
മുറ്റമന്ത്രസപരങ്ങളിൽ
എന്റെ ദേവന്റെ മഹിമ
പാട്ടുപാടി സ്മരിക്കുവേ,
7. ഉഷസ്സ് മന്തിയും വന്നെൻ-
ദേവന്റെ തിരുമേനിയിൽ
വിണ്ണിലെപ്പൊന്നണിച്ചാർത്ത
ചാർത്തിത്തൊഴുതുനില്ക്കുവേ,
8. ആകാശത്തിങ്കലെന്നെന്നും
ലക്ഷദ്വീപം നടക്കുവേ,
അഴകും കലയും പാടി-
ക്കളിക്കും കളികാണൂ ഞാൻ.
9. അഥോ ദേവന്റെ നടിമാ-
രവരെയെങ്ങു നില്ക്കുവേ,
അന്യർക്കുവേണ്ടിപ്പെട്ടനു
ധിക്കരിക്കേണ്ടതെങ്ങനെ?
10. എനിക്കീശപരമേശ്വരാത്മാ-
വവിടെയ്ക്കുണ്ടൊരുസ്വപം
മാരാനും തന്ത്രിയും ഞാനാ-
ണെന്നെ വിട്ടേയ്ക്കു ലോകമേ!

“ശരീരക്ഷേത്രത്തിലെ ഉത്സവത്തിൽ ശ്രീഭൂതബലി മാത്രം നടത്തി ദേവന്റെ കാര്യം ഒന്നാകുന്ന ആലോചിക്കാതിരിക്കുന്നതു ശരിയല്ല; രണ്ടും വേണ്ടതാണ്. ഞാൻ ഈ ഉത്സവത്തിൽ ഭൂതങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്ന മാരാഭം അവയ്ക്കും ദേവനും തൃപ്തി വരുത്തുന്ന തന്ത്രിയുമാകുന്നു.” എന്നിങ്ങനെ ആധുനികന്മാരുടെ ജീവിതാഭിപ്രായങ്ങളെ വിമർശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു കൃതിയാണ് ‘ഈശ്വരനുണ്ട്’ എന്ന കവിത.

1. പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ=പുമിടി മുതലായ അഞ്ചു ഭൂതങ്ങൾ. (ശ്രീഭൂതബലിയിലെ ഭൂതങ്ങളും ഇവതന്നെ.) മേളിച്ചു=ചനിച്ചുചേർന്നു. നടമാടുന്നു=നൃത്തംചെയ്യുന്നു. ശാശ്വതശാസനം=നിത്യമായ കല്പന.

ശരീരം രക്ഷിക്കേണ്ടതുതന്നെ എന്നു സാരം.

2. പാണികൊട്ട്=ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ഉത്സവത്തിൽ ശ്രീഭൂതബലിക്ക് തന്ത്രി പുറപ്പെടുവിക്കാൻ മുഖ്യ മാരാർ ‘പാണികൊട്ട്’ എന്നൊരു കൊട്ടു നടത്തുക പതിവുണ്ട്.

ഭൗതികസംതൃപ്തിയിന്റെ പാണികൊട്ടിന്റെ ശബ്ദമാണ് ഇന്നെല്ലാ പരിഷ്കാരങ്ങളിലും മാറ്റംവരുത്തേണ്ടതു്.

3. പാഴ്വചസ്സ്=ശ്രോതാക്കളുടെ ഇച്ഛയനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ നിഷ്പലമായിത്തീരുന്ന വാക്ക്.

കല്യാണത്തിന്റെ തിരക്കിൽ താലികെട്ടുവാൻ മറക്കുന്നതുപോലെ ശ്രീഭൂതബലിയുടെ കോലാഹലത്തിൽ ദേവകാര്യം മറന്നുപോകരുത് എന്നു ഞാൻ പറയുന്നു. ഈ വാക്കു വെറുതെയൊക്കയാണെങ്കിൽ അങ്ങനെയൊക്കട്ടെ.

4. ശരീരതല്പണം=ശരീരത്തെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തൽ.

“കല, സൗന്ദര്യം, ഈശ്വരൻ ഇതൊന്നും ആവശ്യമില്ല.” എല്ലാവരും ഒരേവിധത്തിൽ ശരീരത്തെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാനുള്ള വഴിയുണ്ടായിരിക്കണം. അതാണാവശ്യം.”

5. മുൻപാഞ്ഞ അഭിപ്രായമാണ് എന്നോട് എന്റെ സ്നേഹിതന്മാർ പറയുന്നത്. ഈ മതത്തോടു യോജിക്കുവാൻ എന്നിങ്ങനെ വളരെ സങ്കടം തോന്നുന്നുണ്ട്.

6. ആർ = നദി. ആഴി = സമുദ്രം. മൃഗമനുസ്ഥങ്ങൾ = മൃഗങ്ങളും മനുഷ്യരുമായ സ്ഥങ്ങൾ. (നദിയുടെ സ്ഥരം മൃഗവും സമുദ്രത്തിന്റെ സ്ഥരം മനുഷ്യവും.)

7. വിണ്ണിലെപ്പൊന്നണിച്ചാൽ = സ്വർഗ്ഗത്തിലെ കനകഭരണം. (സന്ധ്യസമയത്തിലേയും പ്രഭാതത്തിലേയും വണ്ണവെച്ചിട്ടുതെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്ന കനകഭരണമായിക്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.)

8. ലക്ഷദ്വീപം = അനേകം വിളക്കു വെയ്ക്കുന്ന ഭരണഭവനം. (തിരുവനന്തപുരത്ത് ഈ പേരിൽ ഇന്നും ഉത്സവം നടപ്പുണ്ട്.) നക്ഷത്രങ്ങൾ പ്രകാശിക്കുമ്പോൾ എന്നു താൽപര്യം.

9. നടിമാർ = നടനും ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകൾ. (അഴകും കലയും.) അന്യർക്കുവേണ്ടി = ചങ്ങാതിമാർക്കുവേണ്ടി. ധിക്കരിക്കുക = തള്ളിക്കളയുക.

10. എന്നിലും ലോകത്തിലും നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ആത്മാവ് എന്റെ ഇശ്വരനാണ്. ആ ഇശ്വരന്റെ ഉത്സവത്തിൽ തന്ത്രം നടത്തുന്നവനും അതിന്നു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നവനും അത് വിളംബരപ്പെടുത്തുന്നവനും എല്ലാം ഞാൻതന്നെ. ഈ നിലയിൽ അസംധാരണനായിത്തീർന്നു എന്നെ എന്റെ പാട്ടിൽ ജീവിക്കുവാൻ ലോകം അനുവദിച്ചാൽ കൊള്ളാം.

സമാപ്തം.

N. B. രണ്ടാലോഗത്തിൽ 'കവികർമ്മത്തിനർത്ഥമായ' വസ്തു എന്നതു 'കവികർമ്മത്തിനർത്ഥമായ വസ്തു' എന്നും, അഞ്ചാലോഗം ഏഴും എട്ടും വരികൾ 'എത്രയെത്ര താരങ്ങൾ വീണപോയ വിഹായസ്സി—ലൈത്രയെത്ര രത്നങ്ങൾ തിരക്കിൽത്തകന്നുപോയ' എന്നും, ആറാലോഗം 'ആകാശവും.....പോയിരിക്കുന്നു' എന്നതു 'ആകാശത്തിൽ അനവധി നക്ഷത്രങ്ങൾ വീണപോയിട്ടുണ്ട്'. അതുപോലെ അനവധി ഉത്തമവസ്തുക്കൾ ഭൂമിയിലും നശിച്ചുപോയിട്ടുണ്ട്"—എന്നും മാറി വായിക്കേണ്ടതാണ്.

ഗ്രന്ഥകർത്താവ് :